

Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai prieinami naudojantis šiuo dokumente pateikiamomis nuorodomis

► **B** **KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2019/947**
2019 m. gegužės 24 d.
dėl bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių ir tvarkos
(Tekstas svarbus EEE)
(OL L 152, 2019 6 11, p. 45)

iš dalies keičiamas:

Oficialusis leidinys

	Nr.	puslapis	data
► M1 2020 m. gegužės 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2020/639	L 150	1	2020 5 13

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2019/947**2019 m. gegužės 24 d.****dėl bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių ir tvarkos****(Tekstas svarbus EEE)***1 straipsnis***Dalykas**

Šiuo reglamentu nustatomos išsamios nuostatos dėl bepiločių orlaivių sistemų naudojimo ir jas naudojančių asmenų, įskaitant nuotolinius pilotus, ir organizacijų.

*2 straipsnis***Apibrėžtys**

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys pateiktos Reglamente (ES) 2018/1139.

Kitų vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) bepiločio orlaivio sistema (UAS) – bepilotis orlaivis ir jo nuotolinio valdymo įranga;
- (2) bepiločio orlaivio sistemos naudotojas (UAS naudotojas) – juridinis arba fizinis asmuo, naudojantis arba ketinantis naudoti vieną arba daugiau UAS;
- (3) žmonių sambūris – susibūrimas, iš kurio dėl susirinkusių žmonių gausos neįmanoma išeiti;
- (4) UAS geografinė zona – kompetentingos institucijos nustatyta oro erdvės dalis, kurioje vykdyti skrydžius naudojant UAS leidžiama, jie ribojami arba draudžiami siekiant pašalinti dėl UAS naudojimo kylančią riziką saugai, privatumui, asmens duomenų apsaugai, saugumui arba aplinkai;
- (5) patikimumas – rizikos mažinimo priemonių savybė, reiškianti, kad jas taikant sauga padidėja ir šio saugos padidėjimo užtikrinimo ir vientisumo lygį;
- (6) standartinis scenarijus – priedo 1 priedėlyje apibrėžtos specialiosios kategorijos skrydžio, vykdomo naudojant UAS, tipas, kuriam nustatytas tikslus sąrašas rizikos mažinimo priemonių, o kompetentingai institucijai pakanka naudotojo deklaracijos, kad vykdydamas šio tipo skrydžius jis taikys rizikos mažinimo priemones;
- (7) tiesiogiai matomas skrydis (VLOS) – skrydis, vykdomas naudojant UAS, kai nuotolinis pilotas nuolat be pagalbinių priemonių matyti bepilotį orlaivį ir valdyti jo skrydžio trajektoriją kitų orlaivių, žmonių ir kliūčių atžvilgiu, kad išvengtų susidūrimų;

▼B

- (8) tiesiogiai nematomas skrydis (BVLOS) – naudojant UAS vykdomas skrydis, kuris nėra VLOS;
- (9) lengvosios UAS naudotojo pažymėjimas (LUC) – kompetentingos institucijos išduotas UAS naudotojo pažymėjimas, nustatytas priedo C dalyje;
- (10) aviamodeliavimo klubas arba asociacija – valstybėje narėje teisiškai įsteigta organizacija, kurios tikslas – naudojant UAS vykdyti laisvalaikio skrydžius, parodomuosius skrydžius, sportinę veiklą ar rengti varžybas;
- (11) pavojingieji kroviniai – daiktai ar medžiagos, kurie įvykus incidentui ar avarijai gali kelti pavojų sveikatai, saugai, turtui ar aplinkai ir kuriuos bepilotis orlaivis skraidina kaip savo krovinį, visų pirma:
 - a) sprogmenys (masinio sproginimo pavojus, skeveldrų pavojus, nedidelis sproginimo pavojus, didelis gaisro pavojus, itin nejautrus sprogmenys);
 - b) dujos (degiosios dujos, nedegios dujos, nuodingosios dujos, deguonis, pavojingos įkvėpus);
 - c) degieji skysčiai (degieji skysčiai, mazutas, benzinas);
 - d) degiosios kietosios medžiagos (degiosios kietosios medžiagos, savaime užsiliepsnojančios kietosios medžiagos, pavojingos sudrėkusios);
 - e) oksidatoriai ir organiniai peroksidai;
 - f) nuodingosios ir užkrečiamosios medžiagos (nuodai, biologinį pavojų keliančios medžiagos);
 - g) radioaktyviosios medžiagos;
 - h) ėsdinančiosios medžiagos;
- (12) kroviny – prietaisas, mechanizmas, įrenginys, dalis, aparatas, reikmuo arba pagalbinis įrenginys, įskaitant ryšių įrangą, kuris yra sumontuotas orlaivyje arba prie jo pritvirtintas, bet nenaudojamas ir nėra skirtas skrendančiam orlaiviui valdyti ir kuris nėra orlaivio korpuso, variklio arba oro sraigto dalis;
- (13) tiesioginis nuotolinis identifikavimas – sistema, kuria užtikrinamas vietinis informacijos apie skrendantį bepilotį orlaivį, įskaitant jo ženklus, perdavimas taip, kad šią informaciją būtų galima gauti be fizinės prieigos prie bepilotio orlaivio;
- (14) sekamasis režimas – UAS naudojimo režimas, kai bepilotis orlaivis nuolat seka nuotolinį pilotą iš anksto nustatytu spinduliu;

▼ B

- (15) geografinis orientavimas – funkcija, kuri, remdamasi valstybių narių pateiktais duomenimis, nustato galimą oro erdvės ribų pažeidimą ir įspėja nuotolinį pilotą, kad šis galėtų nedelsdamas imtis efektyvių veiksmų tam pažeidimui išvengti;
- (16) privačiai sukonstruota UAS – asmeninėms reikmėms konstruotojo surinkta arba pagaminta UAS, išskyrus UAS, surinktas iš dalių rinkinio, kuris rinkai pateiktas kaip vienas parengtas surinkti komplektas;
- (17) autonominis skrydis – skrydis, kurio metu bepilotis orlaivis skrenda be galimybės įsikišti nuotoliniam pilotui;
- (18) pašaliniai asmenys – asmenys, kurie nedalyvauja naudojant UAS arba kurie nežino apie UAS naudotojo duotus nurodymus ir taikomas atsargumo priemones;
- (19) tiekimas rinkai – gaminio, skirto platinti, vartoti ar naudoti Sąjungos rinkoje, tiekimas vykdant komercinę veiklą už atlygį arba nemokamai;
- (20) pateikimas rinkai – gaminio tiekimas Sąjungos rinkai pirmą kartą;
- (21) kontroliuojamoji antžeminė zona – antžeminė zona, kurioje naudojama UAS ir kurioje UAS naudotojas gali užtikrinti pašalinių asmenų nebuvimą;
- (22) didžiausioji kilimo masė (MTOM) – gamintojo arba surinkėjo nustatyta didžiausioji bepiločio orlaivio masė, įskaitant krovinį ir degalus, kuriai esant galima naudoti bepilotį orlaivį;
- (23) bepilotis sklandytuvas – bepilotis orlaivis, kurio keliamoji jėga skrendant susidaro dėl aerodinaminių reakcijų su fiksuotais keliamaisiais paviršiais ir kurio sklendimas nepriklauso nuo jėgainės. Jame gali būti įmontuota jėgainė, skirta naudoti ekstremaliojoje situacijoje;

▼ M1

- (24) bepiločio orlaivio stebėtojas – šalia nuotolinio piloto esantis asmuo, kuris be pagalbinių priemonių stebėdamas bepilotį orlaivį padeda nuotoliniam pilotui užtikrinti, kad skraidinamas bepilotis orlaivis visada būtų tiesiogiai matomas, ir saugiai vykdyti skrydį;
- (25) oro erdvės stebėtojas – asmuo, padedantis nuotoliniam pilotui tuo, kad be pagalbinių priemonių stebi, ar oro erdvėje, kurioje vykdomas skrydis bepiločiu orlaiviu, nėra galimų pavojų;

▼ M1

- (26) valdymo blokas (CU) – Reglamento (ES) 2018/1139 3 straipsnio 32 punkte apibrėžta nuotolinio bepiločių orlaivių valdymo įranga arba sistema kurią naudojant galima valdyti ir stebėti bepilotį orlaivį kiekvienu skrydžio etapu; terminas neapima infrastruktūros, užtikrinančios valdymo ir kontrolės (C2) sąsajos paslaugą;
- (27) C2 sąsajos paslauga – trečiosios šalies teikiama ryšio paslauga, kuria užtikrinamas CU vykdomas bepiločio orlaivio valdymas ir kontrolė;
- (28) skrydžio erdvė – erdvės ir laiko atžvilgiu apibrėžto tūrio oro erdvė, kurioje UAS naudotojas numato vykdyti skrydį pagal įprastas priedo 5 priedėlio 6 punkto c papunktyje aprašytas procedūras;
- (29) skrydžio erdvės zona – skrydžio erdvės projekcija ant žemės paviršiaus;
- (30) nenumatytų atvejų erdvė – tam tikro tūrio oro erdvė už skrydžio erdvės ribų, kurioje taikomos priedo 5 priedėlio 6 punkto d papunktyje aprašytos nenumatytų atvejų procedūros;
- (31) nenumatytų atvejų zona – nenumatytų atvejų erdvės projekcija ant žemės paviršiaus;
- (32) naudojamoji erdvė – skrydžio erdvės ir nenumatytų atvejų erdvės junginys;
- (33) antžeminė rizikos atsarga – naudojamąją erdvę supanti sritis virš žemės paviršiaus, nustatyta siekiant kuo labiau sumažinti riziką ant žemės esančioms trečiosioms šalims tuo atveju, jei bepilotis orlaivis išskristų už naudojamosios erdvės ribų;
- (34) naktis – laikas nuo civilinių sutemų pabaigos iki civilinės aušros pradžios, apibrėžtas Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 923/2012 ⁽¹⁾.

▼ B*3 straipsnis***UAS naudojimo kategorijos**

Skrydžiai, vykdomi naudojant UAS, skirstomi į atvirąją, specialiąją ir sertifikuotąją kategorijas, apibrėžtas atitinkamai 4, 5 ir 6 straipsniuose, ir jiems taikomos šios sąlygos:

- a) atvirosios kategorijos skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS, nereikia jokio išankstinio naudojimo leidimo ar UAS naudotojo veiklos deklaracijos prieš vykdant skrydį;

⁽¹⁾ 2012 m. rugsėjo 26 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 923/2012, kuriuo nustatomos bendrosios skrydžių taisyklės ir veiklos nuostatos dėl oro navigacijos paslaugų ir procedūrų ir iš dalies keičiami įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1035/2011 ir reglamentai (EB) Nr. 1265/2007, (EB) Nr. 1794/2006, (EB) Nr. 730/2006, (EB) Nr. 1033/2006 ir (ES) Nr. 255/2010 (OL L 281, 2012 10 13, p. 1).

▼ B

- b) specialiosios kategorijos skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS, reikia gauti naudojimo leidimą, kurį pagal 12 straipsnį išduoda kompetentinga institucija, arba leidimą pagal 16 straipsnį arba, 5 straipsnio 5 dalyje nustatytomis sąlygomis, UAS naudotojas turi pateikti deklaraciją;
- c) kad naudojant UAS būtų galima vykdyti sertifikuotosios kategorijos skrydžius, UAS turi būti sertifikuota pagal Deleguotąjį reglamentą (ES) 2019/945, o naudotojas – turėti pažymėjimą ir, kai taikoma, nuotolinio piloto licenciją.

*4 straipsnis***Atvirosios kategorijos skrydžiai, vykdomi naudojant UAS**

1. Skrydžiai priskiriami prie atvirosios kategorijos skrydžių, vykdomų naudojant UAS, tik tuomet, kai tenkinami šie reikalavimai:
 - a) UAS priskiriama prie vienos iš Deleguotajame reglamente (ES) 2019/945 nustatytų klasių arba yra privačiai sukonstruota, arba atitinka 20 straipsnyje nustatytas sąlygas;
 - b) bepiločio orlaivio didžiausioji kilimo masė yra mažesnė nei 25 kg;
 - c) nuotolinis pilotas užtikrina, kad bepilotis orlaivis būtų išlaikomas saugiu atstumu nuo žmonių ir neskristų virš žmonių sambūrių;
 - d) nuotolinis pilotas bepiločiu orlaiviu visą laiką vykdo VLOS, išskyrus kai skraidina jį sekamuju režimu arba kai naudojasi bepiločio orlaivio stebėtoju, kaip nurodyta priedo A dalyje;
 - e) skrydžio metu bepilotis orlaivis išlaikomas ne didesniu kaip 120 metrų atstumu nuo arčiausio žemės paviršiaus taško, išskyrus atvejus, kai perskrendama kliūtis, kaip nustatyta priedo A dalyje;
 - f) skrydžio metu bepilotis orlaivis negabena pavojingųjų krovinių ir neišmeta jokių medžiagų;
2. atvirosios kategorijos skrydžiai, vykdomi naudojant UAS, skirstomi į tris pakategores pagal priedo A dalyje nustatytus reikalavimus.

*5 straipsnis***Specialiosios kategorijos skrydžiai, vykdomi naudojant UAS**

1. Kai neužtikrinama atitiktis vienam iš 4 straipsnyje arba priedo A dalyje nustatytų reikalavimų, UAS naudotojas iš valstybės narės, kurioje yra registruotas, kompetentingos institucijos turi gauti naudojimo leidimą pagal 12 straipsnį.

▼ B

2. Teikdamas naudojimo leidimo prašymą kompetentingai institucijai pagal 12 straipsnį, naudotojas atlieka rizikos vertinimą pagal 11 straipsnį ir pateikia jį kartu su prašymu, įtraukdamas tinkamas rizikos mažinimo priemones.

3. Pagal priedo B dalies UAS.SPEC.040 dalį kompetentinga institucija išduoda naudojimo leidimą, jei mano, kad pagal 12 straipsnį veiklos rizika tinkamai sumažinama.

4. Kompetentinga institucija nurodo, ar naudojimo leidimas yra susijęs su:

a) leidimu vykdyti vieną ar daugiau skrydžių nurodytu laiku ir (arba) nurodytoje vietoje. Į naudojimo leidimą įtraukiamas tikslus atitinkamas rizikos mažinimo priemonių sąrašas;

b) LUC patvirtinimu pagal priedo C dalį.

▼ M1

5. Jei UAS naudotojas valstybės narės, kurioje yra registruotas, kompetentingai institucijai pagal priedo B dalies UAS.SPEC.020 dalį pateikia deklaraciją, kad vykdys skrydį pagal standartinį scenarijų, nustatytą priedo 1 priedėlyje, jis neprivalo gauti naudojimo leidimo pagal šio straipsnio 1–4 dalis ir tuomet taikoma 12 straipsnio 5 dalyje nustatyta procedūra. UAS naudotojas teikia priedo 2 priedėlyje nurodytą deklaraciją.

▼ B

6. Naudojimo leidimo arba deklaracijos nereikia:

a) UAS naudotojams, turintiems LUC su atitinkamomis teisėmis pagal priedo UAS.LUC.060 dalį;

b) skrydžiams, vykdomiems aviamodeliavimo klubuose ar asociacijose, turinčiuose leidimą pagal 16 straipsnį.

*6 straipsnis***Sertifikuotosios kategorijos skrydžiai, vykdomi naudojant UAS**

1. Skrydžiai, vykdomi naudojant UAS, priskiriami prie sertifikuotosios kategorijos skrydžių tik tuomet, kai tenkinami šie reikalavimai:

a) UAS yra sertifikuota pagal Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 40 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktus ir

b) skrydis vykdomas bet kuria iš šių sąlygų:

i. virš žmonių sambūrių;

ii. jį vykdant skraidinami žmonės;

iii. jį vykdant skraidinami pavojingieji kroviniai, kurie įvykus avarijai gali sukelti didelį pavojų tretiesiems asmenims.

▼B

2. Be to, skrydžiai, vykdomi naudojant UAS, priskiriami prie sertifikuotosios kategorijos skrydžių, jei kompetentinga institucija, remdamasi 11 straipsnyje nurodytu rizikos vertinimu, mano, kad skrydžio keliamos rizikos negalima tinkamai sumažinti be UAS sertifikavimo ir jos naudotojo atestavimo ir, kai taikoma, be nuotolinio piloto licencijavimo.

*7 straipsnis***UAS naudojimo taisyklės ir tvarka**

1. Vykdam atvirosios kategorijos skrydžius naudojant UAS laikomasi priedo A dalyje nustatytų veiklos apribojimų.

2. Vykdam specialiosios kategorijos skrydžius naudojant UAS laikomasi naudojimo apribojimų, nustatytų 12 straipsnyje nurodytame naudojimo leidime arba 16 straipsnyje nurodytame leidime, arba priedo 1 priedėlyje nustatytame UAS naudotojo deklaruotame standartiniame scenarijuje.

Ši dalis netaikoma, jei UAS naudotojas turi LUC su atitinkamomis teisėmis.

Specialiosios kategorijos skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS, taikomi atitinkami Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 923/2012 ⁽²⁾ nustatyti veiklos reikalavimai.

3. Sertifikuotosios kategorijos skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS, taikomi atitinkami Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 923/2012 ir Komisijos reglamentuose (ES) Nr. 965/2012 ⁽³⁾ ir (ES) Nr. 1332/2011 ⁽⁴⁾ nustatyti veiklos apribojimai.

*8 straipsnis***Nuotolinių pilotų kvalifikacijos taisyklės ir tvarka**

1. Nuotoliniai pilotai, vykdamys atvirosios kategorijos skrydžius naudodami UAS, turi atitikti priedo A dalyje nustatytus kvalifikacijos reikalavimus.

⁽²⁾ 2012 m. rugsėjo 26 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 923/2012, kuriuo nustatomos bendrosios skrydžių taisyklės ir veiklos nuostatos dėl oro navigacijos paslaugų ir procedūrų ir iš dalies keičiami Įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1035/2011 ir reglamentai (EB) Nr. 1265/2007, (EB) Nr. 1794/2006, (EB) Nr. 730/2006, (EB) Nr. 1033/2006 ir (ES) Nr. 255/2010 (OL L 281, 2012 10 13, p. 1).

⁽³⁾ 2012 m. spalio 5 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 965/2012, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 nustatomi su orlaivių naudojimu skrydžiams susiję techniniai reikalavimai ir administracinės procedūros (OL L 296, 2012 10 25, p. 1).

⁽⁴⁾ 2011 m. gruodžio 16 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1332/2011, kuriuo nustatomi bendri oro erdvės naudojimo reikalavimai ir veiklos procedūros, kad būtų išvengta susidūrimų ore (OL L 336, 2011 12 20, p. 20).

▼ B

2. Nuotoliniai pilotai, vykdantys specialiosios kategorijos skrydžius naudodami UAS, turi atitikti kompetentingos institucijos išduotame naudojimo leidime arba priedo 1 priedėlyje nustatytame standartiniame scenarijuje, arba LUC nustatytus kvalifikacijos reikalavimus ir turėti bent šiuos gebėjimus:

- a) gebėjimą taikyti veiklos procedūras (įprastas, nenumatytų aplinkybių ir avarines procedūras, skrydžio planavimo, patikrinimo prieš skrydį ir po skrydžio);
- b) gebėjimą valdyti oro navigacijos ryšį;
- c) gebėjimą valdyti bepiločio orlaivio skrydžio trajektoriją ir automatizavimą;
- d) vadovavimo, bendradarbiavimo ir savitvardos;
- e) problemų sprendimo ir sprendimų priėmimo;
- f) situacijos suvokimo;
- g) darbo krūvio valdymo;
- h) koordinavimo arba perdavimo, kaip tinkama.

3. Nuotoliniai pilotai, vykdantys skrydžius aviamodeliavimo klubuose ar asociacijose, turi atitikti minimalios kvalifikacijos reikalavimus, nustatytus pagal 16 straipsnį suteiktame leidime.

*9 straipsnis***Minimalus nuotolinių pilotų amžius**

1. Nuotoliniai pilotai, naudojančios UAS atvirosios arba specialiosios kategorijos skrydžiams vykdyti, turi būti ne jaunesni kaip 16 metų.
2. Minimalaus nuotolinių pilotų amžiaus reikalavimas netaikomas:
 - a) kai jie vykdo šio reglamento priedo A dalyje nustatytos A1 pakategorės skrydžius naudodami Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 1 dalyje apibrėžtos C0 klasės UAS, kuri yra Direktyvoje 2009/48/EB apibrėžtas žaislas;
 - b) privačiai sukonstruotoms UAS, kurių orlaivio didžiausioji kilimo masė yra mažesnė nei 250 g;
 - c) kai jie vykdo skrydį tiesiogiai prižiūrimi nuotolinio piloto, atitinkančio šio straipsnio 1 dalies ir 8 straipsnio reikalavimus.

▼B

3. Valstybės narės gali sumažinti minimalų amžių laikydamosi rizika grindžiamo požiūrio, atsižvelgdamos į konkrečią riziką, susijusią su skrydžiais jų teritorijoje:

- a) nuotoliniams pilotams, vykdančioms atvirosios kategorijos skrydžius – ne daugiau kaip 4 metais;
- b) nuotoliniams pilotams, vykdančioms specialiosios kategorijos skrydžius – ne daugiau kaip 2 metais.

4. Jei valstybė narė sumažina minimalų nuotolinių pilotų amžių, tiems nuotoliniams pilotams naudoti UAS leidžiama tik tos valstybės narės teritorijoje.

5. Išduodamos leidimus pagal 16 straipsnį, valstybės narės gali nustatyti kitokį minimalų nuotolinių pilotų, vykdančių skrydžius aviamodeliavimo klubuose ar asociacijose, amžių.

*10 straipsnis***UAS tinkamumo skraidyti taisyklės ir tvarka**

UAS, naudojama šiame reglamente nustatytiems skrydžiams vykdyti, turi atitikti tinkamumo skraidyti techninius reikalavimus ir taisykles bei tvarką, nustatytus deleguotuosiuose aktuose, priimtuose pagal Reglamento (ES) 2018/1139 58 straipsnį, nebent ji yra privačiai sukonstruota arba naudojama 16 straipsnyje nurodytiems skrydžiams vykdyti, arba atitinka 20 straipsnyje nustatytas sąlygas.

*11 straipsnis***Veiklos rizikos vertinimo taisyklės**

1. Veiklos rizikos vertinime:

- a) apibūdinamos UAS naudojimo savybės;
- b) pasiūlomi adekvatūs veiklos saugos tikslai;
- c) identifikuojama dėl naudojimo kylanti rizika ant žemės ir ore, atsižvelgiant į visus šiuos dalykus:
 - i. kokį pavojų veikla gali sukelti ant žemės esantiems tretiesiems asmenims arba turtui;
 - ii. atitinkamo bepiločio orlaivio sudėtingumą, eksploatacines savybes ir naudojimo charakteristikas;
 - iii. skrydžio tikslą, UAS tipą, susidūrimo su kitu orlaiviu tikimybę ir oro erdvės, kuria naudojama, klasę;

▼B

- iv. UAS naudojimo arba veiklos rūši, mastą ir sudėtingumą, įskaitant, kai aktualu, eismo, kurį organizuoja atsakinga organizacija arba asmuo, apimtį ir rūši;
 - v. asmenų, kuriems dėl UAS naudojimo kyla rizika, galimybes ją įvertinti ir valdyti;
- d) identifikuojamos įvairios galimos rizikos mažinimo priemonės;
- e) nustatomas būtinas pasirinktų rizikos mažinimo priemonių patikimumo lygis, užtikrinantis, kad skrydį būtų galima atlikti saugiai.
2. UAS naudojimo aprašyme pateikiama bent ši informacija:
- a) vykdomos veiklos pobūdis;
 - b) veiklos aplinka ir geografinė numatomos veiklos vykdymo vieta, ypač gyventojų skaičius teritorijoje, virš kurios skrendama, orografija, oro erdvės tipai, oro erdvės, kurioje bus vykdomas skrydis, tūris ir oro erdvės zonomis susijusius veiklos reikalavimus;
 - c) skrydžio sudėtingumas, visų pirma numatomos planavimo ir vykdymo priemonės, asmens gebėjimai, patirtis ir savitvarda, taip pat būtinos techninės priemonės skrydžiui atlikti;
 - d) UAS techninės savybės, įskaitant jos veikimo charakteristikas atsižvelgiant į planuojamos veiklos sąlygas ir, kai taikoma, jos registracijos numeris;
 - e) personalo gebėjimas vykdyti skrydį, įskaitant personalo sudėtį, funkcijas, pareigas, mokymą ir naujausią patirtį.
3. Vertinime pasiūlomas tikslinis saugos lygis, kuris turi būti lygiavertis pilotuojamų orlaivių skrydžių saugos lygiui, atsižvelgiant į specifines UAS naudojimo savybes.
4. Identifikuojant riziką nustatomi, be kita ko, visi šie dalykai:
- a) nesumažinta naudojimo rizika ant žemės, atsižvelgiant į skrydžio tipą ir jo vykdymo sąlygas, įskaitant bent šiuos kriterijus:
 - i. VLOS ar BVLOS;
 - ii. gyventojų tankis vietose, virš kurių skrendama;
 - iii. skridimas virš žmonių sambūrių;
 - iv. bepiločio orlaivio matmenys;

▼B

- b) nesumažinta skrydžio rizika, atsižvelgiant į visus šiuos dalykus:
- i. tikslų oro erdvės, kurioje bus vykdomas skrydis, tūrį, padidintą nenumatytų atvejų procedūroms būtinu oro erdvės tūriu;
 - ii. oro erdvės klasę;
 - iii. poveikį kitam oro eismui ir oro eismo valdymui (OEV) ir ypač:
 - skrydžio absoliutųjį aukštį;
 - kontroliuojamojoje ar nekontroliuojamojoje oro erdvėje;
 - aerodrome ar ne aerodromo aplinkoje;
 - ar oro erdvė yra virš miesto, ar kaimo vietovės;
 - atskyrimą nuo kitų eismo dalyvių.
5. Identifikuojant galimas rizikos mažinimo priemones, būtinas siūlomam tiksliniam saugos lygiui užtikrinti, atsižvelgiama į šias galimybes:
- a) ant žemės esančių žmonių izoliavimo priemonės;
 - b) UAS naudojimo strateginius veiklos apribojimus, visų pirma:
 - i. geografinių erdvių, kuriuose vykdomas skrydis, apribojimą;
 - ii. skrydžio trukmės apribojimą arba laiko tarpsnio, kuriuo vykdomas skrydis, nustatymą;
 - c) strateginį rizikos mažinimą taikant bendrąsias skrydžių taisykles arba naudojantis bendros oro erdvės struktūra ir paslaugomis;
 - d) galimybę susidoroti su galimomis nepageidaujamos skrydžio vykdymo sąlygomis;
 - e) organizacinius veiksmus, kaip antai UAS naudotojo parengtas veiklos ir techninės priežiūros procedūras ir techninės priežiūros procedūras pagal gamintojo pateiktą naudotojo vadovą;
 - f) su skrydžio sauga susijusių asmenų gebėjimų ir patirties lygį;
 - g) žmogaus klaidų riziką taikant veiklos procedūras;
 - h) UAS konstrukcines ypatybes ir veikimo charakteristikas, visų pirma:
 - i. susidūrimo rizikos mažinimo priemonių buvimą;

▼ B

- ii. sistemų, ribojančių smūgio energiją arba bepiločio orlaivio lūžumą, buvimą;
 - iii. UAS konstrukcijos atitiktį pripažintiems standartams ir patikimumo principui.
6. Siūlomų rizikos mažinimo priemonių patikimumas vertinamas siekiant nustatyti, ar jos atitinka saugos tikslus ir numatomo naudojimo riziką, ypač siekiant užtikrinti, kad kiekvienas skrydžio etapas būtų saugus.

*12 straipsnis***Leidimas vykdyti specialiosios kategorijos skrydžius**

1. Kompetentinga institucija įvertina UAS naudotojo rizikos vertinimą ir siūlomų rizikos mažinimo priemonių patikimumą siekiant užtikrinti, kad visais skrydžio etapais UAS būtų naudojama saugiai.
2. Kompetentinga institucija išduoda naudojimo leidimą, jei vertinant padaroma išvada, kad:
 - a) nustatant veiklos saugos tikslus atsižvelgta į veiklos riziką;
 - b) rizikos mažinimo priemonių, susijusių su veiklos sąlygomis skrydžiui vykdyti, jį vykdančio personalo gebėjimais ir bepiločio orlaivio techninėmis savybėmis, derinys yra adekvatus ir pakankamai patikimas skrydžio saugai užtikrinti, atsižvelgiant į identifikuotą riziką ant žemės ir ore;
 - c) UAS naudotojas yra pateikęs pareiškimą, kad numatomas skrydis atitinka visas su juo susijusias ir jam taikomas Sąjungos ir nacionalines taisykles, visų pirma susijusias su privatumu, duomenų apsauga, atsakomybe, draudimu, saugumu ir aplinkos apsauga.
3. Jei skrydis laikomas nepakankamai saugiu, kompetentinga institucija atitinkamai informuoja pareiškėją, nurodydama atsakymo išduoti naudojimo leidimą priežastis.
4. Kompetentingos institucijos išduotame naudojimo leidime išsamiai nurodoma:
 - a) leidimo taikymo sritis;
 - b) specialiosios sąlygos, taikomos:
 - i. UAS naudojimui ir veiklos apribojimams;
 - ii. reikalaujamai UAS naudotojo ir, kai taikoma, nuotolinių pilotų kvalifikacijai;

▼B

- iii. techninėms UAS savybėms, įskaitant, jei taikoma, UAS sertifikavimą;
- c) ši informacija:
- i. UAS naudotojo registracijos numeris ir UAS techninės savybės;
 - ii. UAS naudotojo parengto veiklos rizikos vertinimo nuoroda;
 - iii. skrydžio veiklos apribojimai ir sąlygos;
 - iv. rizikos mažinimo priemonės, kurias turi taikyti UAS naudotojas;
 - v. vieta (-os), kurioje leidžiama vykdyti skrydį, ir visos kitos vietos valstybėse narėse pagal 13 straipsnį;
 - vi. visi su skrydžio tipu ir įvykių, apie kuriuos būtina pranešti (be Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 376/2014 ⁽⁵⁾ apibrėžtų įvykių), tipais susiję dokumentai ir įrašai.
5. Gavusi deklaraciją, kurios reikalaujama pagal 5 straipsnio 5 dalį, kompetentinga institucija:
- a) patikrina, ar joje yra visi priedo UAS.SPEC.020 dalies 2 dalyje nustatyti elementai;
 - b) jei jie yra, be reikalo nedelsdama patvirtina UAS naudotojui, kad deklaracija gauta, yra išsami ir kad naudotojas gali pradėti vykdyti veiklą.

*13 straipsnis***Tarpvalstybiniai skrydžiai ir skrydžiai už registravimo valstybės ribų**

1. Jei UAS naudotojas ketina vykdyti specialiosios kategorijos skrydį, kuriam naudojimo leidimas pagal 12 straipsnį jau suteiktas ir kurį visą ar kurio dalį ketinama vykdyti kitos nei registracijos valstybės narės oro erdvėje, UAS naudotojas valstybės narės, kurioje ketinama vykdyti skrydį, kompetentingai institucijai pateikia paraišką, į kurią įtraukia:

- a) UAS naudotojui pagal 12 straipsnį išduoto naudojimo leidimo kopiją ir

⁽⁵⁾ 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 376/2014 dėl pranešimo apie civilinės aviacijos įvykius, jų analizės ir tolesnės veiklos, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 996/2010 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/42/EB ir Komisijos reglamentai (EB) Nr. 1321/2007 ir (EB) Nr. 1330/2007 (OL L 122, 2014 4 24, p. 18).

▼B

b) informaciją apie numatomo skrydžio vietą (-as) ir, jei reikia, atnaujintas rizikos mažinimo priemones, kuriomis mažinama pagal 11 straipsnio 2 dalies b punktą nustatyta rizika, susijusi su vietos oro erdvės, reljefo ir populiacijos sąlybėmis bei klimato sąlygomis.

2. Gavusi 1 dalyje nurodytą paraišką, valstybės narės, kurioje ketinama vykdyti skrydį, kompetentinga institucija nedelsdama ją įvertina ir registracijos valstybės narės kompetentingai institucijai ir UAS naudotojui patvirtina, jog 1 dalies b punkte nurodytos atnaujintos rizikos mažinimo priemonės yra tinkamos skrydžiui vykdyti numatytoje vietoje. Gavęs tokį patvirtinimą UAS naudotojas gali pradėti vykdyti numatomą skrydį, o registracijos valstybė narė atnaujintas rizikos mažinimo priemones, kurias turi taikyti UAS naudotojas, užregistruoja pagal 12 straipsnį išduotame naudojimo leidime.

3. Jei UAS naudotojas ketina vykdyti specialiosios kategorijos skrydį, dėl kurio deklaraciją jis pateikė pagal 5 straipsnio 5 dalį ir kuri visą ar kurio dalį ketinama vykdyti kitos nei registracijos valstybės narės oro erdvėje, UAS naudotojas valstybės narės, kurioje ketinama vykdyti skrydį, kompetentingai institucijai pateikia registracijos valstybės narės kompetentingai institucijai pateiktos deklaracijos kopiją ir patvirtinimo, kad deklaracija gauta ir yra išsami, kopiją.

▼M1

4. Jei UAS naudotojas, turintis LUC, kuriuo suteiktos teisės pagal priedo UAS.LUC.060 dalį, ketina vykdyti specialiosios kategorijos skrydį, kurio dalis arba kuris visas vykdomas kitos nei registracijos valstybės narės oro erdvėje, UAS naudotojas valstybės narės, kurioje ketina vykdyti skrydį, kompetentingai institucijai pateikia šią informaciją:

- a) pagal priedo UAS.LUC.050 dalį gauto patvirtinimo sąlygų kopiją ir
- b) numatomo vykdyti skrydžio vietą ar vietas pagal šio straipsnio 1 dalies b punktą.

▼B*14 straipsnis***UAS naudotojų ir sertifikuotų UAS registracija**

1. Valstybės narės sukuria ir tvarko tikslios registracijos sistemas, kuriose registruojamos UAS, kurių konstrukcijai taikomas sertifikavimo reikalavimas, ir UAS naudotojai, kurių veikla gali kelti riziką saugai, saugumui, privatumui, asmens duomenų apsaugai ar aplinkai.

2. UAS naudotojų registracijos sistemose turi būti numatyti laukeliai, į kuriuos įrašoma ši informacija ir ja keičiamasi:

- a) fizinio asmens vardas ir pavardė ir gimimo data arba juridinio asmens pavadinimas ir kodas;

▼B

- b) UAS naudotojo adresas;
- c) e. pašto adresas ir telefono numeris;
- d) UAS draudimo liudijimo numeris, jei to reikalaujama pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę;
- e) juridinio asmens patvirtinimas dėl šio pareiškimo: „Visi skrydį tiesiogiai vykdančys asmenys yra kvalifikuoti atlikti savo užduotis, o UAS naudos tik tinkamą kvalifikaciją turintys nuotoliniai pilotai“;
- f) turimi naudojimo leidimai, LUC ir pagal 12 straipsnio 5 dalies b punktą patvirtintos deklaracijos.

3. Bepiločių orlaivių, kuriems taikomas sertifikavimo reikalavimas, registracijos sistemose turi būti numatyti laukeliai, į kuriuos įrašoma ši informacija ir ja keičiamasi:

- a) gamintojo pavadinimas;
- b) gamintojo nustatytas bepiločio orlaivio pavadinimas;
- c) bepiločio orlaivio serijos numeris;
- d) fizinio arba juridinio asmens, kurio vardu registruotas bepilotis orlaivis, vardas ir pavardė (arba pavadinimas), adresas, e. pašto adresas ir telefono numeris.

4. Valstybės narės užtikrina, kad registracijos sistemos būtų skaitmeninės ir sąveikios ir užtikrintų galimybę per Reglamento (ES) 2018/1139 74 straipsnyje nurodytą saugyklą gauti informaciją ir ją keisti tarpusavyje.

5. UAS naudotojai registruojasi:

- a) kai vykdo atvirosios kategorijos skrydžius bet kuriuo iš šių bepiločių orlaivių:
 - i. kurių MTOM ne mažesnė kaip 250 g arba kurie, atsitrenkę į žmogų, gali perduoti daugiau kaip 80 džaulių kinetinės energijos;
 - ii. kuriuose yra jutiklis, kuriuo galima fiksuoti asmens duomenis, nebent jis atitinka Direktyvos 2009/48/EB reikalavimus.
- b) kai vykdo specialiosios kategorijos skrydžius bet kokios masės bepiločiu orlaiviu.

6. UAS naudotojai, kurie yra fiziniai asmenys, registruojasi valstybėje narėje, kurioje yra jų gyvenamoji vieta, o juridiniai asmenys – kurioje yra pagrindinė jų verslo vieta, ir užtikrina, kad jų registracijos informacija būtų tiksli. UAS naudotojas negali būti tuo pačiu metu registruotas daugiau kaip vienoje valstybėje narėje.

Valstybė narė UAS naudotojui ir UAS, kuriems taikomas registracijos reikalavimas, suteikia unikalų skaitmeninį registracijos numerį, pagal kurį galima identifikuoti atskirą naudotoją arba UAS.

UAS naudotojo registracijos numeris nustatomas remiantis standartais, kuriais palaikomas registracijos sistemų sąveikumas.

▼ B

7. Bepilotį orlaivį, kurio konstrukcijai taikomas sertifikavimo reikalavimas, registruoja jo savininkas.

Bepiločio orlaivio registracijos valstybės ir registravimo ženklas nustatomi pagal ICAO 7 priedą. Bepilotis orlaivis negali būti tuo pačiu metu registruotas daugiau kaip vienoje valstybėje.

8. UAS naudotojai nurodo savo registracijos numerį ant kiekvieno bepiločio orlaivio, atitinkančio 5 dalyje nurodytas sąlygas.

▼ M1

9. Be 2 punkte nustatytų duomenų, valstybės narės gali iš UAS naudotojų rinkti papildomą tapatybės informaciją.

▼ B*15 straipsnis***UAS geografinių zonų veiklos sąlygos**

1. Nustatydamos UAS geografines zonas dėl saugos, saugumo, privatumo ar aplinkos priežasčių, valstybės narės gali:

▼ M1

a) uždrausti tam tikrus arba visus skrydžius, vykdomus naudojant UAS, reikalauti konkrečių sąlygų tam tikriems arba visiems skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS, arba reikalauti išankstinio naudojimo leidimo tam tikriems arba visiems skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS;

▼ B

b) taikyti skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS, konkrečius aplinkos standartus;

c) leisti naudoti tik tam tikrų klasių UAS;

d) leisti naudoti tik UAS, turinčias tam tikras technines savybes, visų pirma nuotolinio identifikavimo ar geografinio orientavimo sistemas.

2. Remdamosi kompetentingos institucijos atliktu rizikos vertinimu, valstybės narės gali nustatyti tam tikras geografines zonas, kuriose UAS naudojimui netaikomas vienas ar daugiau atvirosios kategorijos reikalavimų.

3. Pagal 1 arba 2 dalį nustatydamos geografines zonas, geografinio orientavimo tikslais valstybės narės užtikrina, kad informacija apie UAS geografines zonas, įskaitant jų galiojimo laikotarpį, būtų viešai paskelbta bendruoju unikaliu skaitmeniniu formatu.

*16 straipsnis***UAS naudojimas aviamodeliavimo klubuose ir asociacijose**

1. Aviamodeliavimo klubo ar asociacijos prašymu kompetentinga institucija gali išduoti leidimą vykdyti skrydžius naudojant UAS aviamodeliavimo klube ar asociacijoje.

2. 1 dalyje nurodytas leidimas išduodamas pagal bet kurią iš šių dalykų:

a) atitinkamas nacionalines taisykles;

▼B

- b) nustatytą aviamodeliavimo klubo ar asociacijos tvarką, organizacinę struktūrą ir valdymo sistemą, užtikrinančią, kad:
- i. nuotoliniai pilotai, vykdantys skrydžius aviamodeliavimo klubuose ar asociacijose, būtų informuoti apie kompetentingos institucijos išduotame leidime nustatytas sąlygas ir apribojimus;
 - ii. nuotoliniams pilotams, vykdančiams skrydžius aviamodeliavimo klubuose ar asociacijose, būtų padedama įgyti būtinus gebėjimus skrydžius naudojant UAS vykdyti saugiai ir laikantis leidime nustatytų sąlygų ir apribojimų;
 - iii. aviamodeliavimo klubas ar asociacija, informuotas (-a), kad nuotolinis pilotas, vykdančias skrydžius aviamodeliavimo klube ar asociacijoje, nesilaiko leidime nustatytų sąlygų ir apribojimų, imtųsi tinkamų veiksmų ir, jei reikia, informuotų kompetentingą instituciją;
 - iv. kompetentingos institucijos prašymu aviamodeliavimo klubas ar asociacija pateiktų priežiūrai ir stebėsenai vykdyti reikalingus dokumentus.
3. 1 dalyje nurodytame leidime nurodomos sąlygos, kuriomis galima vykdyti skrydžius aviamodeliavimo klube ar asociacijoje, ir jis galioja tik tos valstybės narės, kurioje išduotas, teritorijoje.
4. Valstybės narės gali aviamodeliavimo klubams ar asociacijoms užtikrinti galimybę registruoti savo narius jų vardu pagal 14 straipsnį sukurtose registracijos sistemose. Jei taip nėra, aviamodeliavimo klubų ir asociacijų nariai pagal 14 straipsnį registruojasi patys.

*17 straipsnis***Kompetentingos institucijos skyrimas**

1. Kiekviena valstybė narė paskiria vieną ar daugiau subjektų kaip kompetentingą instituciją 18 straipsnyje nurodytoms užduotims vykdyti.
2. Jei valstybė narė kaip kompetentingą instituciją paskiria daugiau kaip vieną subjektą, ji:
 - a) aiškiai nustato kiekvienos kompetentingos institucijos kompetencijos sritį, t. y. jos pareigas;
 - b) nustato tinkamą tų subjektų tarpusavio koordinavimo mechanizmą, kad užtikrintų veiksmingą visų organizacijų ir asmenų, kuriems taikomas šis reglamentas, priežiūrą.

*18 straipsnis***Kompetentingos institucijos užduotys**

Kompetentinga institucija atsakinga už:

- a) šio reglamento reikalavimų vykdymo užtikrinimą;

▼ B

- b) UAS naudotojų pažymėjimų ir nuotolinių pilotų, vykdančių sertifikotosios kategorijos skrydžius naudojant UAS, licencijų išdavimą, laikiną galiojimo sustabdymą ar atšaukimą;
- c) dokumento, kuriuo patvirtinamas internetinio teorijos žinių egzamino pagal priedo UAS.OPEN.020 ir UAS.OPEN.040 dalis išlaikymas, išdavimą nuotoliniams pilotams ir nuotolinių pilotų kvalifikacijos pažymėjimo pagal priedo UAS.OPEN.030 dalį išdavimą, pakeitimus, laikiną galiojimo sustabdymą, apribojimą ar atšaukimą;
- d) naudojimo leidimų ir LUC išdavimą, pakeitimus, laikiną galiojimo sustabdymą, apribojimą ar atšaukimą ir deklaracijų, kurių reikalaujama specialiosios kategorijos skrydžiams naudojant UAS vykdyti, išsamumo patikrinimą;
- e) dokumentų, įrašų ir ataskaitų, susijusių su UAS naudojimo leidimais, deklaracijomis, nuotolinių pilotų kvalifikacijos pažymėjimais ir LUC, tvarkymą;
- f) informacijos apie valstybių narių nustatytas UAS geografines zonas ir savo valstybės nustatytas zonas nacionalinėje oro erdvėje teikimą bendruoju unikaliu skaitmeniniu formatu;
- g) gavimo ir išsamumo patvirtinimą pagal 12 straipsnio 5 dalies b punktą arba patvirtinimą pagal 13 straipsnio 2 dalį;
- h) sukūrimą rizika grindžiamų priežiūros sistemų, skirtų prižiūrėti:
 - i. UAS naudotojams, pateikusiems deklaraciją arba turintiems naudojimo leidimą ar LUC;
 - ii. aviamodeliavimo klubams ir asociacijoms, turintiems 16 straipsnyje nurodytą leidimą;
- i) kitų nei atvirosios kategorijos skrydžių audito planavimą remiantis UAS naudotojų, pateikusių deklaraciją arba turinčių kompetentingos institucijos išduotą pažymėjimą, rizikos profiliu, reikalavimų laikymosi lygiu ir saugos veiklos rezultatais;
- j) kitų nei atvirosios kategorijos skrydžių, kuriuos vykdo deklaraciją pateikę arba kompetentingos institucijos išduotą pažymėjimą turintys UAS naudotojai, patikrinimus, per kuriuos tikrinama UAS ir užtikrinama, kad UAS naudotojai ir nuotoliniai pilotai laikytųsi šio reglamento reikalavimų;

▼B

- k) UAS naudotojų, vykdančių atvirosios ar specialiosios kategorijos skrydžius, reikalavimų nesilaikymo aptikimo ir incidentų, apie kuriuos pranešta pagal 19 straipsnio 2 dalį, tyrimo sistemos įgyvendinimą;
- l) informacijos UAS naudotojams ir gairių, kuriomis skatinama skrydžių, vykdomų naudojant UAS, sauga, teikimą;
- m) UAS, kurių konstrukcijai taikomas sertifikavimo reikalavimas, ir UAS naudotojų, kurių veikla gali kelti riziką saugai, saugumui, privatumui, asmens duomenų apsaugai ar aplinkai, registracijos sistemų sukūrimą ir tvarkymą.

*19 straipsnis***Saugos informacija**

1. Valstybių narių kompetentingos institucijos ir Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 36 straipsnyje nurodytos rinkos priežiūros ir kontrolės institucijos bendradarbiauja saugos klausimais ir nustato efektyvus keitimosi saugos informacija tvarką.
2. Kiekvienas UAS naudotojas kompetentingai institucijai praneša kiekvieną su sauga susijusį įvykį ir keičiasi informacija apie savo UAS, laikydamasis Reglamento (ES) Nr. 376/2014 reikalavimų.
3. Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra (toliau – Agentūra) ir kompetentingos institucijos pagal Reglamento (ES) 2018/1139 119 straipsnį ir jo įgyvendinimo aktus renka, analizuoja ir skelbia su jų teritorijoje naudojant UAS vykdomų skrydžių sauga susijusią informaciją.
4. Gavusios bet kurios 1, 2 arba 3 dalyje nurodytos informacijos, Agentūra ir kompetentinga institucija imasi būtinų priemonių, kad išspręstų visus saugos klausimus remdamosi geriausiaisiais turimais duomenimis ir analize, atsižvelgdamos į įvairių aviacijos saugos sričių, taip pat aviacijos saugos, kibernetinio saugumo ir kitų aviacijos reglamentavimo techninių sričių tarpusavio priklausomybę.
5. Jei kompetentinga institucija arba Agentūra imasi priemonių pagal 4 dalį, ji nedelsdama informuoja visas atitinkamas suinteresuotąsias šalis ir organizacijas, kurios turi laikytis tų priemonių pagal Reglamentą (ES) 2018/1139 ir jo įgyvendinimo aktus.

▼B*20 straipsnis***Specialios nuostatos dėl tam tikrų UAS naudojimo atvirosios kategorijos skrydžiams vykdyti**

Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 768/2008/EB ⁽⁶⁾ nustatytų tipų UAS, kurios neatitinka Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 ir kurios nėra privačiai sukonstruotos, gali būti toliau naudojamos laikantis toliau nurodytų sąlygų, jei jos buvo pateiktos rinkai iki 2022 m. liepos 1 d.:

- a) priedo A dalyje apibrėžtos A1 pakategorės skrydžiams vykdyti, jei bepiločio orlaivio didžiausioji kilimo masė, įskaitant krovinį, yra mažesnė nei 250 g;
- b) priedo A dalyje apibrėžtos A3 pakategorės skrydžiams vykdyti, jei bepiločio orlaivio didžiausioji kilimo masė, įskaitant degalus ir krovinį, yra mažesnė nei 25 kg.

*21 straipsnis***Leidimų, deklaracijų ir pažymėjimų pritaikymas**

1. UAS naudotojams išduoti leidimai, nuotolinių pilotų kvalifikacijos pažymėjimai ir UAS naudotojų pateiktos deklaracijos ar lygiaverčiai dokumentai, išduoti remiantis nacionaline teise, lieka galioti iki 2021 m. liepos 1 d.
2. Iki 2021 m. liepos 1 d. valstybės narės pagal šį reglamentą pakeičia savo nuotolinių pilotų kvalifikacijos pažymėjimus ir UAS naudotojų leidimus ar deklaracijas arba lygiaverčius dokumentus, įskaitant išduotus iki tos dienos.
3. Nedarant poveikio 14 straipsnio taikymui, skrydžius, vykdomus naudojant UAS aviamodeliavimo klubuose ir asociacijose, leidžiama toliau vykdyti pagal atitinkamas nacionalines taisykles ir be leidimo pagal 16 straipsnį iki 2022 m. liepos 1 d.

▼M1*22 straipsnis*

Nedarant poveikio 20 straipsnio taikymui, UAS naudojimas atvirosios kategorijos skrydžiams vykdyti, neatitinkantis Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 ⁽⁷⁾ priedo 1–5 dalių reikalavimų, leidžiamas pereinamuoju dvejų metų laikotarpiu, kuris prasideda praėjus vieniems metams po šio reglamento įsigaliojimo dienos, jei laikomasi šių sąlygų:

⁽⁶⁾ 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 768/2008/EB dėl bendrosios gaminių pardavimo sistemos ir panaikinant Tarybos sprendimą 93/465/EEB (OL L 218, 2008 8 13, p. 82).

⁽⁷⁾ 2019 m. kovo 12 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/945 dėl bepiločių orlaivių sistemų ir trečiųjų valstybių bepiločių orlaivių sistemų naudotojų (OL L 152, 2019 6 11, p. 1).

▼ M1

- a) bepilotis orlaivis, kurio kilimo masė yra mažesnė nei 500 g, naudojamas laikantis veiklos reikalavimų, nustatytų priedo A dalies UAS.OPEN.020 dalies 1 punkte, o jį valdo nuotolinis pilotas, kurio kvalifikacija atitinka susijusios valstybės narės nustatytą lygį;
- b) bepilotis orlaivis, kurio kilimo masė yra mažesnė nei 2 kg, valdomas išlaikant ne mažesnę kaip 50 metrų atstumą iki žmonių, o nuotolinio piloto kvalifikacija yra bent lygiavertė priedo A dalies UAS.OPEN.030 dalies 2 punkte nustatyto lygio kvalifikacijai;
- c) bepilotis orlaivis, kurio kilimo masė yra mažesnė nei 25 kg, valdomas laikantis priedo A dalies UAS.OPEN.040 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytų veiklos reikalavimų, o nuotolinio piloto kvalifikacija yra bent lygiavertė UAS.OPEN.020 dalies 4 punkto b papunktyje nustatyto lygio kvalifikacijai.

23 straipsnis

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2020 m. liepos 1 d.

2. 5 straipsnio 5 dalis ir UAS.SPEC.050 dalies 1 punkto 1 papunktis taikomi nuo 2021 m. gruodžio 2 d.;

3. UAS.OPEN.060 dalies 2 punkto g papunktis taikomas nuo 2022 m. liepos 1 d.

4. Nedarant poveikio 21 straipsnio 1 dalies taikymui, iki 2021 m. gruodžio 2 d. valstybės narės gali pripažinti UAS naudotojų pagal 5 straipsnio 5 dalį teikiamas deklaracijas, remdamosi nacionaliniais arba lygiavertėmis scenarijais, jei tie nacionaliniai scenarijai atitinka priedo UAS.SPEC.020 dalies reikalavimus.

Tokios deklaracijos nustoja galioti 2023 m. gruodžio 2 d.

5. 15 straipsnio 3 dalis taikoma nuo 2021 m. liepos 1 d.

▼ B

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

▼ **M1***PRIEDAS***ATVIROSIOS IR SPECIALIOSIOS KATEGORIJŲ SKRYDŽIŲ VYKDYMAS
NAUDOJANT UAS***A DALIS***ATVIROSIOS KATEGORIJOS SKRYDŽIŲ VYKDYMAS NAUDOJANT UAS**

UAS.OPEN.010. Bendrosios nuostatos

- 1) Atviroji skrydžių naudojant UAS kategorija pagal naudojimo apribojimus, nuotoliniam pilotui keliamus reikalavimus ir UAS techninius reikalavimus skirstoma į tris pakategorės – A1, A2 ir A3.
- 2) Jei naudojant UAS bepilotis orlaivis skraidinamas nuo natūralaus reljefo pakilimo arba per vietovę, kurioje yra natūralių reljefo pakilimų, bepilotis orlaivis turi būti išlaikomas ne didesniu kaip 120 metrų atstumu nuo arčiausio žemės paviršiaus taško. Matuojant atstumus atsižvelgiama į vietovės geografinius ypatumus, pvz., lygumas, kalvas, kalnus.
- 3) Kai bepilotis orlaivis skraidinamas ne didesniu kaip 50 m horizontaliu atstumu nuo aukštesnės kaip 105 metrų dirbtinės kliūties, už kliūtį atsakingo subjekto prašymu didžiausiasis aukštis, kuriame leidžiama vykdyti skrydį naudojant UAS, gali būti padidintas iki 15 metrų virš kliūties aukščio.
- 4) Nukrypstant nuo 2 punkto, bepiločiai sklandytuvai, kurių MTOM, įskaitant krovinį, yra mažesnė kaip 10 kg, gali būti skraidinami didesniu kaip 120 metrų atstumu nuo arčiausio žemės paviršiaus taško, jei bepilotis sklandytuvas bet kuriuo metu skraidinamas ne didesniame kaip 120 metrų aukštyje virš nuotolinio piloto.

UAS.OPEN.020. A1 pakategorės skrydžių vykdymas naudojant UAS

Vykdamas A1 pakategorės skrydžius naudojant UAS laikomasi visų šių sąlygų:

- 1) vykdydamas skrydį 5 punkto d papunktyje nurodytu bepiločiu orlaiviu nuotolinis pilotas neskraidina bepiločio orlaivio virš žmonių sambūrių ir pagrįstai numato, kad bepilotis orlaivis neskristų virš pašalinių asmenų. Jei skraidinamas bepilotis orlaivis netikėtai atsiduria virš pašalinių asmenų, nuotolinis pilotas užtikrina, kad bepilotis orlaivis virš tų asmenų skristų kuo trumpiau;
- 2) vykdydamas skrydį 5 punkto a, b ir c papunkčiuose nurodytu bepiločiu orlaiviu nuotolinis pilotas gali skraidinti bepilotį orlaivį virš pašalinių asmenų, bet jokiais atvejais negali jo skraidinti virš žmonių sambūrių;
- 3) nukrypstant nuo 4 straipsnio 1 dalies d punkto, skrydis, kai įjungtas sekamasis režimas, vykdomas ne didesniu kaip 50 metrų atstumu nuo nuotolinio piloto;
- 4) skrydį vykdo nuotolinis pilotas, kuris:
 - a) yra susipažinęs su UAS gamintojo pateikta instrukcija;

▼ M1

b) jei tai C1 klasės bepilotis orlaivis, apibrėžtas Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 2 dalyje, – yra baigęs internetinį mokymo kursą ir išlaikęs valstybės narės kompetentingos institucijos arba jos paskirto subjekto surengtą internetinį teorijos žinių egzaminą, surinkdamas bent 75 proc. visų balų. Per egzaminą pateikiama 40 klausimų su keliais atsakymo variantais, tinkamai paskirstytų pagal šiuos dalykus:

- i. skrydžių sauga;
- ii. oro erdvės apribojimai;
- iii. aviacijos reguliavimas;
- iv. žmogaus galimybių ribos;
- v. veiklos procedūros;
- vi. bendrosios žinios apie UAS;
- vii. privatumo ir duomenų apsauga;
- viii. draudimas;
- ix. saugumas.

5) skrydis vykdomas bepiločiu orlaiviu:

- a) kurio didžiausioji kilimo masė, įskaitant krovinį, mažesnė kaip 250 g, o didžiausias skrydžio greitis mažesnis kaip 19 m/s, jei tai privačiai sukonstruota UAS, arba
- b) kuris atitinka 20 straipsnio a punkte nustatytus reikalavimus;
- c) kuris yra paženklintas C0 klasės ženklų ir atitinka tai klasei keliamus reikalavimus, nustatytus Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 1 dalyje, arba
- d) kuris yra paženklintas C1 klasės ženklų ir atitinka tai klasei keliamus reikalavimus, nustatytus Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 2 dalyje, ir yra naudojamas veikiant ir esant atnaujintoms tiesioginio nuotolinio identifikavimo sistemai ir geografinio orientavimo funkcijai.

UAS.OPEN.030. A2 pakategorės skrydžių vykdymas naudojant UAS

Vykdamas A2 pakategorės skrydžius naudojant UAS laikomasi visų šių sąlygų:

1) skrydis vykdomas taip, kad bepilotis orlaivis neskristų virš pašalinių asmenų ir UAS būtų naudojama saugiu, ne mažesniu kaip 30 metrų, horizontaliu atstumu nuo tokių asmenų; nuotolinis pilotas, skraidindamas bepilotį orlaivį su įjungta mažo greičio režimo funkcija, horizontalų saugų atstumą nuo pašalinių asmenų gali sumažinti iki ne mažiau kaip 5 metrų, įvertinęs šias aplinkybes:

- a) oro sąlygas;
- b) bepiločio orlaivio eksploatacines savybes;
- c) vietovės, virš kurios skrendama, atskirtį;

▼ **M1**

- 2) skrydį vykdo nuotolinis pilotas, susipažinęs su UAS gamintojo pateikta instrukcija ir turintis nuotolinio piloto kvalifikacijos pažymėjimą, išduotą valstybės narės kompetentingos institucijos arba jos paskirto subjekto. Šis pažymėjimas gaunamas nurodyta tvarka įvykdžius visas šias sąlygas:
- a) baigus internetinį mokymo kursą ir išlaikius internetinį teorijos žinių egzaminą, nurodytą UAS.OPEN.020 dalies 4 punkto b papunktyje;
 - b) baigus savarankišką praktinį mokymąsi A3 pakategorei nustatytais naudojimo sąlygomis, išdėstytomis UAS.OPEN.040 dalies 1 ir 2 punktuose;
 - c) deklaravus b papunktyje nustatyto savarankiško praktinio mokymosi baigimą ir išlaikius papildomą valstybės narės kompetentingos institucijos arba jos paskirto subjekto surengtą teorijos žinių egzaminą, surenkant bent 75 proc. visų balų. Per egzaminą pateikiama ne mažiau kaip 30 klausimų su keliais atsakymo variantais, kuriais siekiama įvertinti nuotolinio piloto žinias apie techninius ir su naudojimu susijusius antžeminės rizikos mažinimo būdus, tinkamai paskirstytų pagal šiuos dalykus:
 - i. meteorologija;
 - ii. skrydžio naudojant UAS vykdymas;
 - iii. techniniai ir su naudojimu susiję antžeminės rizikos mažinimo būdai;
- 3) skrydis vykdomas bepiločiu orlaiviu, kuris yra paženklintas C2 klasės ženklu ir atitinka tai klasei keliamus reikalavimus, nustatytus Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 3 dalyje, ir yra naudojamas veikiant ir esant atnaujintoms tiesioginio nuotolinio identifikavimo sistemai ir geografinio orientavimo funkcijai.

UAS.OPEN.040. A3 pakategorės skrydžių vykdymas naudojant UAS

Vykdamas A3 pakategorės skrydžius naudojant UAS laikomasi visų šių sąlygų:

- 1) skrydis vykdomas tokioje vietovėje, kurioje nuotolinis pilotas galėtų pagrįstai numatyti, kad visą UAS naudojimo laiką bepiločio orlaivio skrydžio zonoje nekils pavojaus pašaliniams asmenims;
- 2) skrydis vykdomas saugiu, ne mažesniu kaip 150 metrų, horizontaliu atstumu nuo gyvenamosios, komercinės, pramoninės arba pramoginės paskirties zonų;
- 3) skrydį vykdo nuotolinis pilotas, kuris yra susipažinęs su UAS gamintojo pateikta instrukcija, baigęs internetinį mokymo kursą ir išlaikęs internetinį teorijos žinių egzaminą, kaip nustatyta UAS.OPEN.020 dalies 4 punkto b papunktyje;
- 4) skrydis vykdomas bepiločiu orlaiviu:
 - a) kurio didžiausioji kilimo masė, įskaitant krovinį, mažesnė kaip 25 kg, jei tai privačiai sukonstruota UAS, arba
 - b) kuris atitinka 20 straipsnio b punkte nustatytus reikalavimus;

▼ **M1**

- c) kuris yra paženklintas C2 klasės ženklu ir atitinka tai klasei keliamus reikalavimus, nustatytus Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 3 dalyje, ir yra naudojamas veikiant ir esant atnaujintoms tiesioginio nuotolinio identifikavimo sistemai ir geografinio orientavimo funkcijai arba
- d) kuris yra paženklintas C3 klasės ženklu ir atitinka tai klasei keliamus reikalavimus, nustatytus Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 4 dalyje, ir yra naudojamas veikiant ir esant atnaujintoms tiesioginio nuotolinio identifikavimo sistemai ir geografinio orientavimo funkcijai, arba
- e) kuris yra paženklintas C4 klasės ženklu ir atitinka tai klasei keliamus reikalavimus, nustatytus Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 5 dalyje.

UAS.OPEN.050. UAS naudotojo pareigos

UAS naudotojas laikosi visų šių reikalavimų:

- 1) parengia veiklos procedūras, pritaikytas prie veiklos pobūdžio ir susijusios rizikos;
- 2) užtikrina, kad visais naudojimo atvejais, siekiant išvengti žalingųjų trukdžių, būtų efektyviai naudojamas radijo spektras ir sudaromos sąlygos jį efektyviai naudoti;
- 3) kiekvienam skrydžiui paskiria nuotolinį pilotą;
- 4) užtikrina, kad nuotoliniai pilotai ir visi kiti darbuotojai, padedantys vykdyti skrydžius, būtų susipažinę su UAS gamintojo pateikta instrukcija ir:
 - a) turėtų savo užduotims atlikti reikiamą kvalifikaciją, susijusią su skrydžių, numatomų vykdyti naudojant UAS, pakategore, nustatytą UAS.OPEN.020, UAS.OPEN.030 arba UAS.OPEN.040 dalyje, ir kad darbuotojai, kurie nėra nuotoliniai pilotai, būtų baigę naudotojo parengtą mokymo darbo vietoje kursą;
 - b) būtų išsamiai susipažinę su UAS naudotojo procedūromis;
 - c) gautų skrydžiams, numatytiems vykdyti naudojant UAS, svarbią informaciją apie visas geografines zonas, kurią valstybė narė, kurioje bus vykdomi skrydžiai, paskelbė pagal 15 straipsnį;
- 5) kai tinkama, atnaujiną informaciją geografinio orientavimo sistemoje, atsižvelgdamas į numatomą skrydžio vietą;
- 6) kai skrydis vykdomas vienos iš Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 1–5 dalyse nustatytų klasių bepiločiu orlaiviu, užtikrina, kad:
 - a) būtų pridėta atitinkama ES atitikties deklaracija su atitinkamos klasės nuoroda ir
 - b) prie bepiločio orlaivio būtų pritvirtintas atitinkamas klasės identifikavimo ženklas;
- 7) kai naudojant UAS vykdomas A2 arba A3 pakategorės skrydis, užtikrina, kad visi skrydžio vietovėje esantys dalyviai būtų informuoti apie riziką ir duotų aiškų sutikimą dalyvauti.

▼ M1

UAS.OPEN.060. Nuotolinio piloto pareigos

- 1) Prieš pradėdamas naudoti UAS, nuotolinis pilotas:
 - a) įgyja savo užduotims atlikti reikiamą kvalifikaciją, susijusią su skrydžiu, numatytą vykdyti naudojant UAS, pakategore, nustatytą UAS.OPEN.020, UAS.OPEN.030 arba UAS.OPEN.040 dalyje, ir, naudodamas UAS, su savimi turi kvalifikacijos įrodymą, išskyrus atvejus, kai skrydis vykdomas UAS.OPEN.020 dalies 5 punkto a, b arba c punkte nurodytu bepiločiu orlaiviu;
 - b) gauna naujausių skrydžiams, numatytiems vykdyti naudojant UAS, svarbią informaciją apie visas geografines zonas, kurią valstybė narė, kurioje bus vykdomi skrydžiai, paskelbė pagal 15 straipsnį;
 - c) stebi aplinką, tikrina, ar nėra kliūčių, ir, išskyrus atvejus, kai vykdomas A1 pakategorės skrydis UAS.OPEN.020 dalies 5 punkto a, b arba c papunktyje nurodytu bepiločiu orlaiviu, tikrina, ar nėra pašalinių asmenų;
 - d) užtikrina, kad UAS būklė būtų tinkama numatytam skrydžiui saugiai vykdyti ir, jei taikoma, patikrina, ar tinkamai veikia ir yra atnaujinta tiesioginio nuotolinio identifikavimo sistema;
 - e) jeigu UAS yra papildomas kroviny, patikrina, ar jo masė neviršija nei gamintojo nustatytos MTOM, nei tai klasei nustatytos MTOM ribinės vertės.
- 2) Skrydžio metu nuotolinis pilotas:
 - a) negali vykdyti užduočių veikiamas psichoaktyviųjų medžiagų ar alkoholio arba jei nepakankamai gerai jas vykdytų dėl susižeidimo, nuovargio, vaistų vartojimo, ligos ar kitų priežasčių;
 - b) išlaiko bepilotį orlaivį VLOS ir atidžiai stebi oro erdvę aplink bepilotį orlaivį, kad būtų išvengta susidūrimo su bet koku pilotuojamuoju orlaiviu rizikos. Nuotolinis pilotas nutraukia skrydį, jei dėl jo kyla pavojus kitam orlaiviui, žmonėms, gyvūnams, aplinkai arba turtui;
 - c) laikosi pagal 15 straipsnį nustatytose geografinėse zonose taikomų naudojimo apribojimų;
 - d) turi galėti nuolat valdyti bepilotį orlaivį, išskyrus atvejį, kai nutrūksta ryšys arba kai naudojamas laisvojo skridimo bepilotis orlaivis;
 - e) naudoja UAS pagal gamintojo pateiktą instrukciją, taip pat laikydamasis visų taikomų apribojimų;
 - f) laikosi naudotojo procedūrų, jei tokių yra;
 - g) vykdydamas skrydį naktį užtikrina, kad būtų įjungtas bepiločio orlaivio žalias mirksintis žiburys.
- 3) Skrydžio metu nuotoliniai pilotai ir UAS naudotojai negali skristi arti vietų, kuriose vykdomi reagavimo į nelaimės veiksmai, arba skraidyti tokiose vietose, išskyrus atvejus, kai yra gavę atsakingų reagavimo į nelaimės tarnybų leidimą tai daryti.

▼ **M1**

- 4) Taikant 2 punkto b papunktį, nuotoliniam pilotui gali padėti bepiločio orlaivio stebėtojas. Tokiu atveju tarp nuotolinio piloto ir bepiločio orlaivio stebėtojo užtikrinamas aiškus ir veiksmingas ryšys.

UAS.OPEN.070. Nuotolinio piloto kvalifikaciją patvirtinančio internetinio teorijos egzamino ir nuotolinio piloto kvalifikacijos pažymėjimų galiojimo trukmė

- 1) UAS.OPEN.020 dalies 4 punkto b papunktyje ir UAS.OPEN.040 dalies 3 punkte reikalaujamas nuotolinio piloto kvalifikaciją patvirtinantis internetinis teorijos egzaminas ir UAS.OPEN.030 dalies 2 punkte reikalaujamas nuotolinio piloto kvalifikacijos pažymėjimas galioja penkerius metus.
- 2) Nuotolinio piloto teorijos žinių ir nuotolinio piloto kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo pratęsimui galiojimo laikotarpiui nesibaigus taikomos sąlygos:
 - a) kvalifikacijos įrodymas pagal atitinkamai UAS.OPEN.020 dalies 4 punkto b papunktį arba UAS.OPEN.030 dalies 2 punktą arba
 - b) teorijos žinių atnaujinimo mokymo, per kurį aptariami atitinkamai UAS.OPEN.020 dalies 4 punkto b papunktyje arba UAS.OPEN.030 dalies 2 punkte nustatyti teorijos žinių dalykai ir kurį rengia kompetentinga institucija arba jos paskirtas subjektas, užbaigimas.
- 3) Kad atnaujintų nuotolinio piloto internetinį teorijos egzaminą arba nuotolinio piloto kvalifikacijos pažymėjimą jam pasibaigus, nuotolinis pilotas turi įvykdyti 2 punkto a papunkčio reikalavimus.

B DALIS

SPECIALIOSIOS KATEGORIJOS SKRYDŽIŲ VYKDYMAS NAUDOJANT UAS

UAS.SPEC.010. Bendrosios nuostatos

UAS naudotojas kompetentingai institucijai pateikia su numatytu naudojimu susijusį veiklos rizikos vertinimą, nustatytą 11 straipsnyje, arba, jei taikoma UAS.SPEC.020 dalis, deklaraciją, išskyrus atvejį, kai naudotojas turi lengvosios UAS naudotojo pažymėjimą (LUC), suteikiantį atitinkamas teises, kaip nustatyta šio priedo C dalyje. UAS naudotojas reguliariai vertina taikomų rizikos mažinimo priemonių tinkamumą ir prireikus jas atnaujina.

UAS.SPEC.020. Naudojimo deklaracija

- 1) Pagal 5 straipsnį UAS naudotojas valstybės narės, kurioje naudojama UAS, kompetentingai institucijai gali pateikti naudojimo deklaraciją, kuria patvirtinama atitiktis šio priedo 1 priedėlyje nustatytam standartiniam scenarijui; ši deklaracija gali būti teikiama kaip alternatyva UAS.SPEC.30 ir UAS.SPEC.40 dalyse nustatytų reikalavimų vykdymui, kai:
 - a) naudojamas bepilotis orlaivis, kurio:
 - i. didžiausias būdingas matmuo ne didesnis kaip 3 metrai, vykdant VLOS skrydį virš kontroliuojamosios antžeminės zonos, išskyrus žmonių sambūrių vietas;
 - ii. didžiausias būdingas matmuo ne didesnis kaip 1 metras, vykdant VLOS skrydį, išskyrus žmonių sambūrių vietas;
 - iii. didžiausias būdingas matmuo ne didesnis kaip 1 metras, vykdant BVLOS skrydį virš retai apgyvendintų vietovių;

▼ **M1**

- iv. didžiausias būdingas matmuo ne didesnis kaip 3 metrai, vykdamant BVLOS skrydį virš kontroliuojamosios antžeminės zonos;
 - b) skrydis vykdomas mažesniu kaip 120 metrų atstumu nuo arčiausio žemės paviršiaus taško:
 - i. nekontroliuojamoje oro erdvėje (F arba G klasės), jei valstybė narė nėra nustatiusi kitokių apribojimų UAS geografinėmis zonomis vietovėse, kuriose skrydžių pilotuojamais orlaiviais tikimybė nėra menka, arba
 - ii. kontroliuojamojoje oro erdvėje pagal paskelbtas naudojimo zonavis nustatytas procedūras, siekiant užtikrinti, kad tikimybė, jog tuo metu joje bus vykdomas skrydis pilotuojamu orlaiviu, būtų menka.
- 2) UAS naudotojo deklaracijoje pateikiama:
- a) administracinė informacija apie UAS naudotoją;
 - b) pareiškimas, kad skrydis atitinka 1 punkte nustatytą naudojimo reikalavimą ir priedo 1 priedėlyje nustatytą standartinį scenarijų;
 - c) UAS naudotojo išpareigojimas laikytis susijusių rizikos mažinimo priemonių, būtinų naudojimo saugai užtikrinti, įskaitant susijusius nurodymus dėl naudojimo, bepiločio orlaivio konstrukcijos ir susijusių darbuotojų kvalifikacijos;
 - d) UAS naudotojo patvirtinimas, kad kiekvienas pagal deklaraciją atliekamas skrydis bus tinkamai apdraustas, jei to reikalaujama pagal Sąjungos arba nacionalinę teisę.
- 3) Gavusi deklaraciją, kompetentinga institucija patikrina, ar deklaracijoje pateikti visi 2 punkte nurodyti dalykai, ir nepagrįstai nedelsdama UAS naudotojui pateikia deklaracijos gavimo ir išsamumo patvirtinimą.
- 4) Gavęs deklaracijos gavimo ir išsamumo patvirtinimą, UAS naudotojas turi teisę pradėti naudoti UAS.
- 5) UAS naudotojai nedelsdami praneša kompetentingai institucijai apie visus jų pateiktoje naudojimo deklaracijoje nurodytos informacijos pasikeitimus.
- 6) UAS naudotojams, turintiems LUC, suteikiančių atitinkamas teises, kaip nustatyta šio priedo C dalyje, deklaracijos teikti nereikia.

UAS.SPEC.030. Prašymas išduoti naudojimo leidimą

- 1) UAS naudotojas, prieš pradėdamas vykdyti specialiosios kategorijos skrydžius naudodamas UAS, iš valstybės narės, kurioje jis yra registruotas, kompetentingos institucijos turi gauti naudojimo leidimą, išskyrus atvejus, kai:
- a) taikoma UAS.SPEC.020 dalis arba
 - b) UAS naudotojas turi LUC, suteikiančių atitinkamas teises, kaip nustatyta šio priedo C dalyje.
- 2) Labai pasikeitus naudojimo pobūdžiui arba naudojimo leidime nurodytomis rizikos mažinimo priemonėms, UAS naudotojas pateikia prašymą išduoti atnaujintą naudojimo leidimą.

▼ M1

- 3) Prašymas išduoti naudojimo leidimą grindžiamas 11 straipsnyje nurodytu rizikos vertinimu, jame taip pat pateikiama tokia informacija:
- a) UAS naudotojo registracijos numeris;
 - b) atsakingo vadovo vardas ir pavardė arba, jei UAS naudotojas yra fizinis asmuo, UAS naudotojo vardas ir pavardė;
 - c) naudojimo rizikos vertinimas;
 - d) UAS naudotojo siūlomų rizikos mažinimo priemonių sąrašas, pateikiant pakankamai informacijos, kad kompetentinga institucija galėtų įvertinti rizikos mažinimo priemonių tinkamumą rizikai mažinti;
 - e) naudojimo vadovas, jei to reikia atsižvelgiant į naudojimo riziką ir sudėtingumą;
 - f) patvirtinimas, kad pradėdant naudoti UAS bus pasirūpinta tinkamu draudimu, jei to reikalaujama pagal Sąjungos arba nacionalinę teisę.

UAS.SPEC.040. Naudojimo leidimo išdavimas

- 1) Gavusi prašymą pagal UAS.SPEC.030 dalį, kompetentinga institucija pagal 12 straipsnį nedelsdama išduoda naudojimo leidimą, nustatiusi, kad naudojimas atitinka šias sąlygas:
- a) pateikta visa UAS.SPEC.030 dalies 3 punkte reikalaujama informacija;
 - b) nustatyta skrydžių koordinavimo su atitinkamu oro erdvės paslaugų teikėju procedūra, taikoma, kai visas skrydis arba jo dalis vykdomi kontroliuojamojoje oro erdvėje.
- 2) Kompetentinga institucija pagal 12 straipsnį naudojimo leidime nurodo tikslią leidimo taikymo sritį.

UAS.SPEC.050. UAS naudotojo pareigos

- 1) UAS naudotojas laikosi visų šių reikalavimų:
- a) nustato procedūras ir apribojimus, pritaikytus prie numatyto naudojimo pobūdžio ir susijusios rizikos, įskaitant:
 - i. veiklos procedūras, kuriomis užtikrinama skrydžių sauga;
 - ii. procedūras, kuriomis užtikrinama, kad numatyto naudojimo zonoje būtų laikomasi joje taikomų saugumo reikalavimų;
 - iii. priemones, kuriomis užtikrinama apsauga nuo neteisėtos veiklos ir neteisėtos prieigos;
 - iv. procedūras, kuriomis užtikrinama, kad visais naudojimo atvejais būtų laikomasi Reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo. Visų pirma jis atlieka poveikio duomenų apsaugai vertinimą, kai to pagal Reglamento (ES) 2016/679 35 straipsnį reikalauja nacionalinė duomenų apsaugos tarnyba;

▼ M1

- v. savo nuotoliniams pilotams skirtas gaires, kuriose būtų rekomenduojama planuoti UAS naudojimą taip, kad žmonėms ir gyvūnams būtų keliama kuo mažiau nepatogumų, įskaitant triukšmą ir išmetamuosius teršalus;

- b) kiekvienam skrydžiui paskiria nuotolinį pilotą, o savarankiško skrydžio atveju užtikrina, kad visais jo etapais pagal procedūras, parengtas pagal a punktą, būtų tinkamai paskirstytos pareigos ir užduotys, visų pirma – nustatytos UAS.SPEC.060 dalies 2 ir 3 punktuose;

- c) užtikrina, kad visais naudojimo atvejais, siekiant išvengti žalingųjų trukdžių, būtų efektyviai naudojamas radijo spektras ir sudaromos sąlygos jį efektyviai naudoti;

- d) užtikrina, kad prieš pradėdami naudoti UAS nuotoliniai pilotai atitiktų visus šiuos reikalavimus:
 - i. turėtų kvalifikaciją atlikti savo užduotis, įgytą per atitinkamus mokymus, nurodytus naudojimo leidime arba, jei taikoma UAS.SPEC.020 dalis, atitinkančius sąlygas ir apribojimus, nustatytus atitinkamame standartiniame scenarijuje, nurodytame 1 priedėlyje, arba LUC;

 - ii. būtų baigę nuotolinių pilotų mokymo kursą, pagrįstą gebėjimų ugdymu ir apimantį 8 straipsnio 2 dalyje nustatytus gebėjimus;

 - iii. būtų baigę naudojimo leidime nurodytą nuotolinių pilotų mokymo kursą, susijusį su skrydžiais, kuriems reikalingas toks leidimas; toks mokymas turėtų būti rengiamas bendradarbiaujant su kompetentingos institucijos paskirtu subjektu;

 - iv. būtų baigę su deklaracijoje nurodytu naudojimu susijusį nuotolinių pilotų mokymo kursą, parengtą atsižvelgiant į standartiniame scenarijuje nustatytas rizikos mažinimo priemones;

 - v. būtų informuoti apie UAS naudotojo parengtą naudojimo vadovą, kai to reikia atsižvelgiant į rizikos vertinimą, ir apie procedūras, nustatytas pagal a papunktį;

 - vi. gautų naujausią numatytam naudojimui svarbią informaciją apie visas geografines zonas, nustatytas pagal 15 straipsnį;

- e) užtikrina, kad už UAS naudojimui svarbių užduočių vykdymą atsakingi darbuotojai, išskyrus patį nuotolinį pilotą, atitiktų visus šiuos reikalavimus:
 - i. būtų baigę naudotojo parengtą mokymo darbo vietoje kursą;

 - ii. būtų informuoti apie UAS naudotojo parengtą naudojimo vadovą, kai to reikia atsižvelgiant į rizikos vertinimą, ir apie procedūras, parengtas pagal a papunktį;

 - iii. būtų gavę naujausią numatytam naudojimui svarbią informaciją apie visas geografines zonas, nustatytas pagal 15 straipsnį;

▼ M1

- f) kiekvieną skrydį vykdo laikydamasis apribojimų, sąlygų ir rizikos mažinimo priemonių, nurodytų deklaracijoje arba naudojimo leidime;
- g) tvarko registracijos žurnalą, kurio įrašai nuolat atnaujinami ir saugomi:
- i. visų nuotolinio piloto ir kitų darbuotojų, vykdančių UAS naudojimui svarbias užduotis, taip pat techninės priežiūros darbuotojų atitinkamų kvalifikacijos kėlimo ir mokymo kursų – bent 3 metus po to, kai tie asmenys nustoję dirbti organizacijoje arba perėjo į kitas pareigas;
 - ii. atliktų UAS techninės priežiūros darbų – bent 3 metus;
 - iii. informacijos apie UAS naudojimą, įskaitant visus neįprastus techninius ar veiklos įvykius ir kitus duomenis, kurių reikalaujama pagal deklaraciją arba pagal naudojimo leidimą – bent 3 metus;
- h) naudoja UAS, kurios konstrukcija būtų bent tokia, kad dėl galimo gedimo UAS neišskristų iš naudojimo erdvės arba mirtinai nesužalotų žmonių. Be to, žmogaus ir mašinos sąsajos turi būti tokios, kad būtų kuo labiau sumažinta piloto klaidos rizika ir pilotas nebūtų pernelyg varginamas;
- i) užtikrina, kad UAS būtų tinkama saugiai naudoti, šiomis priemonėmis:
- i. bent nustatydamas techninės priežiūros instrukcijas ir samdydamas tinkamai parengtus ir tinkamos kvalifikacijos techninės priežiūros darbuotojus ir
 - ii. jei reikia, laikydamasis UAS.SPEC.100 dalies reikalavimų;
 - iii. naudodamas bepilotį orlaivį, kuris sukonstruotas taip, kad skleistų kuo mažiau triukšmo ir išmestų kuo mažiau teršalų, atsižvelgiant į numatytą naudojimą ir geografines zonas, kuriose orlaivio triukšmas ir išmetamieji teršalai gali kelti susirūpinimą;
- j) sudaro ir nuolat atnaujina nuotolinių pilotų, paskirtų vykdyti kiekvieną skrydį, sąrašą;
- k) sudaro ir nuolat atnaujina techninės priežiūros darbuotojų, naudotojo įdarbintų techninės priežiūros darbams atlikti, sąrašą ir
- l) užtikrina, kad kiekviename bepiločiame orlaivyje:
- i. būtų įrengtas bent vienas žalias mirksintis žiburys bepiločio orlaivio matomumui naktį užtikrinti ir
 - ii. veiktų ir būtų atnaujinta nuotolinio identifikavimo sistema.

▼ M1

UAS.SPEC.060. Nuotolinio piloto pareigos

- 1) Nuotolinis pilotas:
 - a) negali vykdyti užduočių veikiamas psichoaktyviųjų medžiagų ar alkoholio arba jei nepakankamai gerai jas vykdytų dėl susižeidimo, nuovargio, vaistų vartojimo, ligos ar kitų priežasčių;
 - b) turi reikiamą nuotolinio piloto kvalifikaciją, nustatytą naudojimo leidime, 1 priedėlyje nustatytame standartiniame scenarijuje arba LUC ir, naudodamas UAS, su savimi turi kvalifikacijos įrodymą.
 - c) turi būti susipažinęs su UAS gamintojo pateikta instrukcija.
- 2) Prieš pradėdamas naudoti UAS, nuotolinis pilotas turi įvykdyti visas šias sąlygas:
 - a) gauti naujausią numatytam naudojimui svarbią informaciją apie visas geografines zonas, nustatytas pagal 15 straipsnį;
 - b) užtikrinti, kad naudojimo aplinka atitiktų leidime arba deklaracijoje nustatytus apribojimus ir sąlygas;
 - c) užtikrinti, kad UAS būtų saugios būklės numatytam skrydžiui saugiai vykdyti ir, jei taikoma, patikrina, ar tinkamai veikia ir yra atnaujinta tiesioginio nuotolinio identifikavimo sistema;
 - d) užtikrinti, kad informacija apie naudojamą būtų pateikta atitinkamai oro eismo paslaugų (ATS) tarnybai, kitiems oro erdvės naudotojams ir susijusiems suinteresuotiesiems subjektams, kaip reikalaujama naudojimo leidime arba pagal valstybės narės pagal 15 straipsnį paskelbtas sąlygas dėl geografinės naudojimo zonos.
- 3) Skrydžio metu nuotolinis pilotas privalo:
 - a) laikytis leidime arba deklaracijoje nustatytų apribojimų ir sąlygų;
 - b) vengti susidūrimo su bet koku pilotuojamuoju orlaiviu rizikos ir nutraukti skrydį, jei jį tęsiant galėtų kilti pavojus kitam orlaiviui, žmonėms, gyvūnams, aplinkai arba turtui;
 - c) laikytis pagal 15 straipsnį nustatytose geografinėse zonose taikomų naudojimo apribojimų;
 - d) laikytis naudotojo procedūrų;
 - e) neskristi arti vietų, kuriose vykdomi reagavimo į nelaimės veiksmai, ar skraidyti tokiose vietose, išskyrus atvejus, kai yra gavęs atsakingų reagavimo į nelaimės tarnybų leidimą tai daryti.

▼ M1

UAS.SPEC.070. Naudojimo leidimo perleidimas

Naudojimo leidimo perleisti negalima.

UAS.SPEC.080. Naudojimo leidimo galiojimas ir galiojimo trukmė

- 1) Kompetentinga institucija naudojimo leidime nurodo jo galiojimo trukmę.
- 2) Neatsižvelgiant į 1 punktą, naudojimo leidimas galioja tol, kol UAS naudotojas laikosi atitinkamų šio reglamento reikalavimų ir naudojimo leidime nustatytų sąlygų.
- 3) Panaikinus naudojimo leidimą arba jo atsisakius, UAS naudotojas nedelsdamas skaitmenine forma pateikia kompetentingai institucijai atitinkamą patvirtinimą.

UAS.SPEC.085. Naudojimo deklaracijos galiojimas ir galiojimo trukmė

Naudojimo deklaracija galioja 2 metus. Deklaracija nebelaikoma išsamia, kaip nurodyta UAS.SPEC.020 dalies 4 punkte, jei:

- 1) vykdydama UAS naudotojo priežiūrą kompetentinga institucija nustatė, kad UAS naudojama ne pagal naudojimo deklaraciją;
- 2) UAS naudojimo sąlygos pasikeitė taip, kad naudojimo deklaracija nebeatitinka taikomų šio reglamento reikalavimų;
- 3) kompetentingai institucijai nesuteikiama prieiga pagal UAS.SPEC.090 dalį.

UAS.SPEC.090. Prieiga

Siekdamas įrodyti, kad laikosi šio reglamento, UAS naudotojas visiems asmenims, kuriuos yra tinkamai įgaliojusi kompetentinga institucija, suteikia prieigą prie įrenginių, UAS, dokumentų, įrašų, duomenų, procedūrų arba kitos medžiagos, susijusios su jo veikla, dėl kurios yra išduotas naudojimo leidimas arba pateikta naudojimo deklaracija, nepaisant to, ar jo veikla sutartimi arba subrangos principu yra patikėta kitai organizacijai.

UAS.SPEC.100. Sertifikuotos įrangos ir sertifikuoto bepiločio orlaivio naudojimas

- 1) Jei, naudojant UAS, naudojamas bepilotis orlaivis, dėl kurio yra išduotas tinkamumo skraidyti pažymėjimas arba riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas, arba naudojama sertifikuota įranga, UAS naudotojas pagal tai sertifikuotai įrangai taikomas instrukcijas ir procedūras arba pagal organizacinį patvirtinimą ar leidimą registruoja naudojimo arba eksploatavimo laiką.
- 2) UAS naudotojas laikosi bepiločio orlaivio arba įrangos pažymėjime nurodytų instrukcijų ir Agentūros išleistų nurodymų dėl tinkamumo skraidyti arba naudojimo.

▼ **M1***C DALIS*

LENGVOSIOS UAS NAUDOTOJO PAŽYMĖJIMAS (LUC)

UAS.LUC.010. Bendrieji LUC reikalavimai

- 1) Juridinis asmuo turi teisę prašyti pagal šią dalį išduoti LUC.
- 2) Prašymas išduoti LUC arba iš dalies pakeisti turimą LUC teikiamas kompetentingai institucijai, jame pateikiama visa ši informacija:
 - a) UAS naudotojo valdymo sistemos, įskaitant jos organizacinę struktūrą ir saugos valdymo sistemą, aprašymas;
 - b) UAS naudotojo atsakingojo darbuotojo (-ų), įskaitant asmenį, atsakingą už leidimą naudoti UAS, vardas (-ai) ir pavardė (-ės);
 - c) pareiškimas, kad visus kompetentingai institucijai pateiktus dokumentus prašymo teikėjas patikrino ir nustatė, kad jie atitinka taikomus reikalavimus.
- 3) Įvykdžius šios dalies reikalavimus, LUC turėtojui gali būti suteiktos teisės pagal UAS.LUC.060 dalį.

UAS.LUC.020. LUC turėtojo pareigos

LUC turėtojas:

- 1) laikosi UAS.SPEC.050 ir UAS.SPEC.060 dalių reikalavimų;
- 2) laikosi patvirtinimo sąlygose nustatytos taikymo srities ir teisių;
- 3) nustato ir taiko naudojimo kontrolės sistemą kiekvienam skrydžiui, vykdomam pagal jo LUC nustatytas sąlygas;
- 4) pagal 11 straipsnį atlieka numatyto naudojimo rizikos vertinimą, išskyrus atvejus, kai skrydžiui vykdyti pakanka UAS.SPEC.020 dalyje nustatytos naudojimo deklaracijos;
- 5) ne trumpiau kaip 3 metus, užtikrindamas apsaugą nuo sugadinimo, pakeitimo ir vagystės, saugo su skrydžiais, vykdomais naudojantis UAS.LUC.060 dalyje nurodytomis teisėmis, susijusius įrašus apie šiuos dalykus:
 - a) naudojimo rizikos vertinimą, kai jo reikalaujama pagal 4 punktą, ir jo patvirtinamuosius dokumentus,
 - b) taikytas rizikos mažinimo priemones ir
 - c) darbuotojų, dalyvaujančių UAS naudojimo, atitikties stebėjimo ir saugos valdymo veikloje, kvalifikaciją ir patirtį;
- 6) 5 punkto c papunktyje nurodyti įrašai apie darbuotojus saugomi visą asmens darbo organizacijoje laikotarpį ir dar 3 metus po to, kai asmuo palieka organizaciją.

▼ M1

UAS.LUC.030. Saugos valdymo sistema

- 1) UAS naudotojas, prašantis išduoti LUC, nustato, įgyvendina ir taiko saugos valdymo sistemą, atitinkančią organizacijos dydį, jos veiklos pobūdį ir sudėtingumą, atsižvelgdamas į tai veiklai būdingus pavojus ir su ja susijusią riziką.
- 2) UAS naudotojas laikosi visų šių reikalavimų:
 - a) paskiria atsakingą vadovą, įgaliotą užtikrinti, kad visa veikla organizacijoje būtų vykdoma pagal taikomus standartus ir kad organizacija nuolat laikytųsi valdymo sistemos reikalavimų ir procedūrų, nustatytų UAS.LUC.040 dalyje nurodytame LUC vadove;
 - b) nustato aiškius atsakomybės ir atskaitomybės ryšius organizacijoje;
 - c) nustato ir taiko saugos politiką ir susijusius atitinkamus saugos tikslus;
 - d) paskiria pagrindinius už saugą atsakingus darbuotojus saugos politikai įgyvendinti;
 - e) nustato ir taiko saugos rizikos valdymą, apimančią dėl UAS naudotojo veiklos saugai kylančių pavojų nustatymą, taip pat jų vertinimą ir susijusios rizikos valdymą, įskaitant veiksmus siekiant sumažinti tą riziką ir patikrinti veiksmo veiksmingumą;
 - f) skatina saugą organizacijoje pasitelkdamas šias priemones:
 - i. mokymą ir švietimą;
 - ii. informavimą;
 - g) dokumentuoja visus pagrindinius saugos valdymo sistemos procesus, kuriais užtikrinama, kad darbuotojai būtų informuoti apie savo pareigas ir šių dokumentų keitimo procedūrą; pagrindiniai procesai apima:
 - i. saugos ataskaitų teikimą ir vidaus tyrimus;
 - ii. naudojimo kontrolę;
 - iii. informavimą saugos klausimais;
 - iv. mokymą ir saugos užtikrinimo rėmimą;
 - v. atitikties stebėseną;
 - vi. saugos rizikos valdymą;
 - vii. pakeitimų valdymą;
 - viii. organizacijų tarpusavio sąsajas;
 - ix. subrangovų ir partnerių pasitelkimą;

▼ M1

- h) pasitelkia nepriklausomą funkcinį vienetą atitinkamų šio reglamento reikalavimų laikymuisi ir tinkamumui stebėti, taip pat taiko atsakingo vadovo informavimo apie nustatytus faktus sistemą, kad prireikus būtų galima užtikrinti veiksmingą taisomųjų priemonių įgyvendinimą;
 - i) pasitelkia funkcinį vienetą, kuris užtikrintų, kad pagal naudotojo saugos valdymo sistemą būtų vertinama ir mažinama per subrangovus teikiamai paslaugai arba tiekiamam produktui būdinga saugos rizika.
- 3) Jei organizacija turi kitų pažymėjimų, organizacijoms išduodamų pagal Reglamentą (ES) 2018/1139, į UAS naudotojo saugos valdymo sistemą gali būti integruojama saugos valdymo sistema, privaloma pagal tuos papildomus pažymėjimus.

UAS.LUC.040. LUC vadovas

- 1) LUC turėtojas kompetentingai institucijai pateikia LUC vadovą, kuriame tiesiogiai arba pateikiant nuorodas į kitus dokumentus apibūdinama jo organizacija, susijusios procedūros ir vykdoma veikla.
- 2) Vadove turi būti atsakingo vadovo pasirašytas pareiškimas, kuriuo būtų patvirtinta, kad organizacija visada vykdytų veiklą laikydamasi šio reglamento ir patvirtinto LUC vadovo. Jeigu atsakingas vadovas nėra organizacijos generalinis direktorius, šį pareiškimą pasirašo ir generalinis direktorius.
- 3) Jei kokią nors veiklą vykdo organizacijos partnerės arba subrangovai, UAS naudotojas LUC vadove nustato procedūras, kuriomis reglamentuojami LUC turėtojo santykiai su tomis organizacijomis partnerėmis arba subrangovais.
- 4) Prireikus atnaujinti LUC turėtojo organizacijos aprašymą, atliekami LUC vadovo pakeitimai ir jų kopijos pateikiamos kompetentingai institucijai.
- 5) UAS naudotojas visiems savo darbuotojams, atsižvelgdamas į jų funkcijas ir pareigas, išdalina atitinkamas LUC vadovo dalis.

UAS.LUC.050. LUC turėtojo patvirtinimo sąlygos

- 1) Kompetentinga institucija išduoda LUC įsitikinusi, kad UAS naudotojas atitinka UAS.LUC.020, UAS.LUC.030 ir UAS.LUC.040 dalių reikalavimus.
- 2) Lengvosios UAS naudotojo pažymėjime pateikiama:
 - a) UAS naudotojo tapatybės informacija;
 - b) UAS naudotojo teisės;
 - c) leidžiamas naudojimo būdas (-ai);
 - d) leidžiama naudojimo vietovė, zona arba oro erdvės klasė, jei taikoma;
 - e) specialieji apribojimai arba sąlygos, jei taikoma.

▼ M1

UAS.LUC.060. LUC turėtojo teisės

Įsitikinusi, kad pateikti tinkami dokumentai, kompetentinga institucija:

- 1) nustato naudojimosi lengvosios UAS naudotojo pažymėjime UAS naudotojui suteiktomis teisėmis nuostatas ir sąlygas ir
- 2) atsižvelgdama į patvirtinimo sąlygas, gali suteikti LUC turėtojui teisę duoti leidimus savo skrydžiams nepateikiant:
 - a) naudojimo deklaracijos;
 - b) prašymo išduoti naudojimo leidimą.

UAS.LUC.070. LUC valdymo sistemos pakeitimai

Po to, kai išduodamas LUC, išankstinio kompetentingos institucijos patvirtinimo reikalaujama dėl tokių pakeitimų:

- 1) visų pakeitimų, susijusių su UAS naudotojo patvirtinimo sąlygomis;
- 2) visų pagal UAS.LUC.030 dalį privalomos LUC turėtojo saugos valdymo sistemos sudedamųjų dalių pakeitimų.

UAS.LUC.075. LUC perleidimas

Išskyrus organizacijos nuosavybės teisių pasikeitimą, kurį kompetentinga institucija patvirtina pagal UAS.LUC.070 dalį, LUC perleisti negalima.

UAS.LUC.080. LUC galiojimas ir galiojimo trukmė

- 1) LUC išduodamas neribotam laikui. Jis lieka galioti, jeigu:
 - a) LUC turėtojas nuolat laikosi atitinkamų šio reglamento ir pažymėjimą išdavusios valstybės narės reikalavimų ir
 - b) jo neatsisakoma arba jis nepanaikinamas.
- 2) Panaikinus LUC arba jo atsisakius, LUC turėtojas nedelsdamas skaitmenine forma pateikia kompetentingai institucijai atitinkamą patvirtinimą.

UAS.LUC.090. Prieiga

Siekdamas įrodyti, kad laikosi šio reglamento, LUC turėtojas visiems asmenims, kuriuos yra tinkamai įgaliojusi kompetentinga institucija, suteikia prieigą prie visų įrenginių, UAS, dokumentų, įrašų, duomenų, procedūrų ar kitos medžiagos, susijusios su jo veikla, dėl kurios yra išduotas pažymėjimas, naudojimo leidimas arba pateikta naudojimo deklaracija, nepaisant to, ar jo veikla sutartimi arba subrangos principu yra patikėta kitai organizacijai.

▼ **M1***1 Priedėlis.***Standartiniai scenarijai, dėl kurių galima teikti deklaraciją****I SKYRIUS****STS-01 – VLOS skrydžiai virš kontroliuojamosios antžeminės zonos apgyvendintoje aplinkoje****UAS.STS-01.010. Bendrosios nuostatos**

- 1) Skrydžio metu bepilotis orlaivis turi būti išlaikomas ne didesniu kaip 120 m atstumu nuo arčiausio žemės paviršiaus taško. Matuojant atstumus atsižvelgiama į vietovės geografinius ypatumus, pvz., lygumas, kalvas, kalnus.
- 2) Kai bepilotis orlaivis skraidinamas ne didesniu kaip 50 m horizontaliu atstumu nuo aukštesnės kaip 105 metrų dirbtinės kliūties, už kliūtį atsakingo subjekto prašymu didžiausiasis aukštis, kuriame leidžiama vykdyti skrydį naudojant UAS, gali būti padidintas iki 15 m virš kliūties aukščio.
- 3) Didžiausias naudojamosios erdvės aukštis turi neviršyti 30 m virš didžiausio pagal 1 ir 2 punktus leidžiamo aukščio.
- 4) Skrydžio metu bepilotis orlaivis negali gabenti pavojingųjų krovinių.

UAS.STS-01.020. Skrydžių vykdymas pagal STS-01 naudojant UAS

- 1) Vykdamas skrydžius pagal STS-01 naudojant UAS, turi būti laikomasi visų šių sąlygų:
 - a) jie vykdomi bepilotį orlaivį visada išlaikant VLOS;
 - b) jie vykdomi pagal UAS.STS-01.030 dalies 1 punkte nurodytą skrydžių vykdymo vadovą;
 - c) jie vykdomi virš kontroliuojamosios antžeminės zonos, kurią sudaro:
 - i. kai skrydis vykdomas nepririšamuoju bepiločiu orlaiviu:
 - A. skrydžio erdvės zona;
 - B. nenumatytų atvejų zona, kurios išorinė riba (-os) yra bent 10 m už skrydžio erdvės zonos ribos (-ų), ir
 - C. antžeminė rizikos atsarga, apimanti nuotolį už išorinės nenumatytų atvejų zonos ribos (-ų), atitinkantį bent šiuos parametrus:

	Mažiausias nuotolis, kurį turi apimti nepririšamojo bepiločio orlaivio antžeminė rizikos atsarga	
Didžiausias aukštis virš žemės	ne didesnė kaip 10 kg MTOM	didesnė kaip 10 kg MTOM
30 m	10 m	20 m
60 m	15 m	30 m

▼ **M1**

	Mažiausias nuotolis, kurį turi apimti nepririšamojo bepiločio orlaivio antžeminė rizikos atsarga	
Didžiausias aukštis virš žemės	ne didesnė kaip 10 kg MTOM	didesnė kaip 10 kg MTOM
90 m	20 m	45 m
120 m	25 m	60 m

- ii. kai skrydis vykdomas pririšamuju bepiločiu orlaiviu – skritulys, kurio spindulys lygus lyno ilgiui plus 5 m ir kurio centras yra lyno tvirtinimo prie žemės paviršiaus taškas;
- d) nepririšamuju bepiločiu orlaiviu jie vykdomi mažesniu nei 5 m/s greičiu žemės atžvilgiu;
- e) juos vykdo nuotolinis pilotas, kuris:
- i. turi nuotolinio piloto teorijos žinių egzamino pažymėjimą pagal šio skyriaus A priedėlį skrydžiams pagal standartinius scenarijus vykdyti, išduotą valstybės narės kompetentingos institucijos arba jos paskirto subjekto;
 - ii. turi užbaigto STS-01 praktinių įgūdžių ugdymo pažymėjimą pagal šio skyriaus A priedėlį, išduotą:
 - A. subjekto, deklaravusio atitiktį 3 priedėlio reikalavimams ir pripažinto valstybės narės kompetentingos institucijos, arba
 - B. UAS naudotojo, registracijos valstybės narės kompetentingai institucijai deklaravusio atitiktį STS-01 reikalavimams ir deklaravusio atitiktį 3 priedėlio reikalavimams, ir
- f) jie vykdomi bepiločiu orlaiviu, kuris yra paženklintas C5 klasės ženklų ir atitinka tai klasei keliamus reikalavimus, nustatytus Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 16 dalyje, ir yra naudojamas veikiant ir esant atnaujintai tiesioginio nuotolinio identifikavimo sistemai.
- 2) Nuotolinis pilotas skrydžių pagal standartinius scenarijus teorijos žinių pažymėjimą gauna:
- a) baigęs internetinį mokymo kursą ir išlaikęs internetinį teorijos žinių egzaminą, nurodytą UAS.OPEN.020 dalies 4 punkto b papunktyje, ir
 - b) išlaikęs papildomą teorijos žinių egzaminą, surengtą valstybės narės kompetentingos institucijos arba jos paskirto subjekto pagal šio skyriaus A priedėlį.
- 3) Šis pažymėjimas galioja penkerius metus. Galiojimo pratęsimui galiojimo laikotarpiui nesibaigus taikomos šios sąlygos:
- a) žinių įrodymas pagal 2 punktą;

▼ M1

- b) teorijos žinių atnaujinimo mokymo, per kurį aptariami 2 punkte nustatyti teorijos dalykai ir kurių rengia kompetentinga institucija arba jos paskirtas subjektas, baigimas.
- 4) Kad atnaujintų pažymėjimo galiojimą jam pasibaigus, nuotolinis pilotas turi įvykdyti 2 punkto reikalavimus.

UAS.STS-01.030. UAS naudotojo pareigos

Be UAS.SPEC.050 dalyje nustatytų pareigų, UAS naudotojas privalo:

- 1) parengti skrydžių vykdymo vadovą, į kurį įtraukiami 5 priedėlyje nustatyti elementai;
- 2) nustatyti numatyto naudojimo naudojamą erdvę ir antžeminę rizikos atsargą, taip pat kontroliuojamą antžeminę zoną, apimančią tos erdvės ir atsargos projekcijas žemės paviršiuje;
- 3) užtikrinti nenumatytų atvejų ir avarinių procedūrų adekvatumą bet kuriuo iš šių būdų:
 - a) specialiais skrydžio bandymais;
 - b) modeliavimu, jei modeliavimo priemonių reprezentatyvumas yra tinkamas numatomam tikslui;
- 4) parengti veiksmingą avarijos likvidavimo planą (ERP), kuris tiktų numatytam naudojimui ir apimtų bent:
 - a) bet kokio avarinės padėties sunkinamojo poveikio ribojimo planą;
 - b) sąlygas, kuriomis perspėjamos atitinkamos institucijos ir organizacijos;
 - c) avarinės padėties identifikavimo kriterijus;
 - d) aiškų nuotolinio piloto (-ų) ir bet kurių kitų darbuotojų, vykdančių UAS naudojimui svarbias užduotis, užduočių atskyrimą;
- 5) užtikrinti, kad bet kokios išorės subjekto teikiamos skrydžio saugai būtinos paslaugos eksploatacinių charakteristikų lygis būtų tinkamas numatytam naudojimui;
- 6) jei taikoma, nustatyti funkcijų ir pareigų paskirstymą naudotojui ir išorės paslaugų teikėjui (-ams);
- 7) įkelti atnaujintą informaciją į geografinio orientavimo sistemą, jei tokia funkcija įdiegta UAS, kai būtina atsižvelgiant į vietas, kurioje numatoma vykdyti skrydį, UAS geografinę zoną;

▼ M1

- 8) užtikrinti, kad, prieš pradėdant vykdyti skrydį, būtų nustatyta veiksminga ir UAS.STS-01.020 dalies 1 punkto c papunkčio i papunkčio C papunktyje nustatyta mažiausią nuotolį atitinkanti kontroliuojamoji antžeminė zona ir, kai reikia, būtų atliktas koordinavimas su atitinkamomis institucijomis;
- 9) užtikrinti, kad, prieš pradėdant skrydį, visi kontroliuojamojoje antžeminėje zonoje esantys asmenys:
 - a) būtų informuoti apie skrydžio riziką;
 - b) būtų gavę instruktažą arba, kai tinkama, išmokyti imtis UAS naudotojo nustatytų atsargumo priemonių apsisaugoti ir
 - c) būtų davę aiškų sutikimą dalyvauti vykdant skrydį;
- 10) užtikrinti, kad:
 - a) prie UAS būtų pridėta atitinkama ES atitikties deklaracija (-os) su C5 klasės nuoroda arba C3 klasės ir pagalbinių įrenginių rinkinio nuoroda, ir
 - b) prie bepiločio orlaivio arba prie pagalbinių įrenginių rinkinio būtų pritvirtintas C5 klasės identifikavimo ženklas.

UAS.STS-01.040. Nuotolinio piloto pareigos

Be UAS.SPEC.060 dalyje nustatytų pareigų, nuotolinis pilotas:

- 1) prieš pradėdamas naudoti UAS, patikrina, ar veikia bepiločio orlaivio skrydžio užbaigimo priemonės ir ar tinkamai veikia ir yra atnaujinta tiesioginio nuotolinio identifikavimo funkcija;
- 2) skrydžio metu:
 - a) išlaiko bepilotį orlaivį VLOS ir atidžiai stebi oro erdvę aplink bepilotį orlaivį, kad būtų išvengta susidūrimo su bet koku pilotuojamuoju orlaiviu rizikos. Nuotolinis pilotas nutraukia skrydį, jei dėl jo kyla pavojus kitam orlaiviui, žmonėms, gyvūnams, aplinkai arba turtui;
 - b) aikant a papunktį, jam gali padėti bepiločio orlaivio stebėtojas. Tokiu atveju tarp nuotolinio piloto ir bepiločio orlaivio stebėtojo užtikrinamas aiškus ir veiksmingas ryšys;
 - c) turi galėti nuolat valdyti bepilotį orlaivį, išskyrus atvejį, kai nutrūksta valdymo ir kontrolės (C2) sąsaja;
 - d) tuo pačiu metu valdo tik vieną bepilotį orlaivį;
 - e) nevaldo bepiločio orlaivio iš judančios transporto priemonės;
 - f) neperduoda bepiločio orlaivio valdymo kitam valdymo blokui;

▼ M1

- g) neįprastose situacijose atlieka UAS naudotojo nustatytas nenumatytą atvejų procedūras, įskaitant atvejį, kai nuotolinis pilotas mato, kad bepilotis orlaivis gali išskristi už skrydžio erdvės ribų, ir
- h) avarinėse situacijose atlieka UAS naudotojo nustatytas avarines procedūras, įskaitant skrydžio užbaigimo priemonių aktyvinimą, kai nuotolinis pilotas mato, kad bepilotis orlaivis gali išskristi už naudojamosios erdvės ribų.

A PRIEDĖLIS. NUOTOLINIO PILOTO STS-01 TEORIJS ŽINIŲ IR PRAKTINIŲ ĮGŪDŽIŲ EGZAMINAS**1) Teorijos žinių egzaminas**

- a) Per UAS.STS-01.020 dalies 2 punkto b papunktyje nurodytą egzaminą pateikiama ne mažiau kaip 40 klausimų su keliais atsakymo variantais, kuriais siekiama įvertinti nuotolinio piloto žinias apie techninius ir su naudojimu susijusius rizikos mažinimo būdus, tinkamai paskirstytą pagal šiuos dalykus:
 - i. aviacijos taisyklės;
 - ii. žmogaus galimybių ribos;
 - iii. veiklos procedūros;
 - iv. techniniai ir su naudojimu susiję antžeminės rizikos mažinimo būdai;
 - v. bendrosios žinios apie UAS;
 - vi. meteorologija;
 - vii. skrydžio naudojant UAS vykdymas ir
 - viii. techniniai ir su naudojimu susiję rizikos ore mažinimo būdai.
- b) Jei nuotolinis pilotas mokinys jau turi nuotolinio piloto kvalifikacijos pažymėjimą, nurodytą UAS.OPEN.030 dalies 2 punkte, egzaminą sudaro bent 30 klausimų su keliais atsakymo variantais, tinkamai paskirstytą pagal 1 punkto a papunkčio i–v dalyse nurodytus dalykus.
- c) Nuotolinis pilotas mokinys teorijos žinių egzaminą išlaiko, jei surenka bent 75 proc. visų balų.

2) Praktinių įgūdžių ugdymas ir vertinimas

Skrydžių pagal bet kurį standartinį scenarijų praktinių įgūdžių ugdymas ir vertinimas turi apimti bent 1 lentelėje nurodytus dalykus ir sritis.

1 lentelė.

Dalykai ir sritys, kuriuos turi apimti praktinių įgūdžių ugdymas ir vertinimas

Dalykas	Sritis
a) Veiksmai prieš skrydį	<p>i. Skrydžio planavimas, oro erdvės aplinkybės ir vietos rizikos vertinimas. Turi būti įtraukiami šie punktai:</p> <ul style="list-style-type: none"> A. nustatyti numatyto skrydžio tikslus; B. įsitikinti, kad nustatytos naudojamoji erdvė ir atitinkama atsarga (pvz., antžeminė rizikos atsarga) yra tinkamos numatytam naudojimui; C. pastebėti kliūtis naudojamojoje erdvėje, kurios galėtų trukdyti vykdyti numatytą skrydį; D. nustatyti, ar vėjo greičiui ir (arba) kryptims gali daryti poveikį reljefas arba naudojamojoje erdvėje esančios kliūtys; E. pasirinkti svarbius oro erdvės informacijos duomenis (įskaitant duomenis apie UAS geografines zonas), kurie gali turėti poveikį numatytam naudojimui; F. įsitikinti, kad UAS yra tinkama numatytam naudojimui; G. įsitikinti, kad pasirinktas krovinytis yra suderinamas su UAS, naudojama skrydžiui vykdyti; H. imtis būtinų priemonių, kad būtų laikomasi numatyto naudojimo naudojamojoje erdvėje ir antžeminės rizikos zonoje taikomų apribojimų ir sąlygų pagal skrydžių vykdymo vadovo procedūras atitinkamam scenarijui; I. įgyvendinti būtinas skrydžio kontroliuojamojoje erdvėje procedūras, įskaitant ryšio su oro eismo kontrolės tarnyba protokolą ir prireikus leidimo ir nurodymų gavimą; J. įsitikinti, kad vietoje turimi visi numatytam naudojimui būtini dokumentai, ir K. instrukuoti visus dalyvius apie planuojamą skrydį. <p>ii. Prieš skrydį atliekamas UAS patikrinimas ir parengimas (įskaitant skrydžio režimus ir su energijos šaltiniu susijusius pavojus). Turi būti įtraukiami šie punktai:</p> <ul style="list-style-type: none"> A. įvertinti bendrą UAS būklę; B. įsitikinti, kad visi nuimamieji UAS komponentai yra tinkamai pritvirtinti; C. įsitikinti, kad UAS programinės įrangos konfigūracijos yra suderinamos; D. sukalibruoti UAS prietaisus; E. nustatyti visus trūkumus, kurie gali kelti pavojų numatytam naudojimui; F. įsitikinti, kad baterijos energijos lygis yra pakankamas numatytam naudojimui; G. įsitikinti, kad UAS skrydžio užbaigimo sistema ir jos aktyvinimo sistema yra veikiančios; H. patikrinti, ar tinkamai veikia valdymo ir kontrolės sąsaja; I. aktyvinti geografinio orientavimo funkciją ir į ją įkelti informaciją (jei geografinio orientavimo funkcija įdiegta) ir J. nustatyti aukščio ir greičio ribojimo sistemas (jei yra). <p>iii. Žinios apie pagrindinius veiksmus, kurių reikia imtis susidarius avarinei padėčiai, įskaitant UAS problemas, ar skrydžio metu iškilus susidūrimo oro pavojui.</p>

▼ **M1**

Dalykas	Sritis
b) Skrydžio procedūros	<p>i. Nuolat veiksmingai stebėti padėtį ir užtikrinti, kad bepilotis orlaivis visada būtų tiesiogiai matomas (VLOS); tai apima nuolatinį vietos padėties suvokimą naudojamosios erdvės ir kitų oro erdvės naudotojų, kliūčių, reljefo ir pašalinių asmenų atžvilgiu.</p> <p>ii. Atlikti tikslius ir valdomus skrydžio manevrus įvairiame aukštyje ir įvairiu nuotoliu, reprezentatyviu atitinkamam STS (įskaitant skrydį rankinio pilotavimo / nenaudojant GNSS ar lygiaverčiu režimu, jei jis yra). Turi būti atliekami bent šie manevrai:</p> <p>A. kybojimas vietoje (tik sukasparniu);</p> <p>B. perėjimas iš kybojimo į skrydį pirmyn (tik sukasparniu);</p> <p>C. aukštėjimas ir žemėjimas iš horizontaliojo skrydžio;</p> <p>D. posūkiai vykdant horizontalųjį skrydį;</p> <p>E. horizontaliojo skrydžio greičio valdymas;</p> <p>F. veiksmai sugedus varikliui / jėgainei ir</p> <p>G. išvengiamasis veiksmas (manevrai) susidūrimams išvengti.</p> <p>iii. Tikralaikis UAS būsenos stebėjimas ir veikimo trukmės apribojimai.</p> <p>Skrydis neįprastomis sąlygomis:</p> <p>A. veiksmai iš dalies ar visiškai nutrūkus bepiločio orlaivio jėgainės energijos tiekimui, užtikrinant ant žemės esančių trečiųjų šalių saugą;</p> <p>B. bepiločio orlaivio trajektorijos valdymas neįprastose situacijose;</p> <p>C. situacijos, kai bepiločio orlaivio padėties nustatymo įrangos veikimas pablogėja, valdymas;</p> <p>D. situacijos, kai į naudojamąją erdvę arba kontroliuojamąją antžeminę zoną įsibrauna pašalinis asmuo, valdymas ir atitinkamų priemonių ėmimasis saugai išlaikyti;</p> <p>E. reagavimas į situacijas, kai tikėtina, kad bepilotis orlaivis pažeis skrydžio erdvės ribą (nenumatytų atvejų procedūros) ir naudojamosios erdvės ribą (avarinės procedūros), ir atitinkamų taisomųjų veiksmų, nustatytų pasirengiant skrydžiui, ėmimasis;</p> <p>F. situacijos, kai prie naudojamosios erdvės artėja orlaivis, valdymas ir</p> <p>G. bepiločio orlaivio susigrąžinimo po tyčinio (imituojamo) valdymo ir kontrolės sąsajos nutrūkimo demonstravimas.</p>
c) Veiksmai po skrydžio	<p>i. UAS išjungimas ir apsaugojimas.</p> <p>ii. Po skrydžio atliekama apžiūra ir visų svarbių su bendrąja UAS būkle (jos sistemos, komponentai ir energijos šaltiniai) ir įgulos nuovargių susijusių duomenų registravimas.</p> <p>iii. Dalijimasis informacija apie skrydžio rezultatus.</p> <p>iv. Situacijų, dėl kurių būtina pateikti su sauga susijusio įvykio ataskaitą, identifikavimas ir reikiamos su sauga susijusio įvykio ataskaitos pildymas.</p>

II SKYRIUS.**STS-02 – BVLOS skrydis su oro erdvės stebėtojais virš kontroliuojamosios antžeminės zonos retai apgyvendintoje aplinkoje****UAS.STS-02.010. Bendrosios nuostatos**

- 1) Skrydžio metu bepilotis orlaivis turi būti išlaikomas ne didesniu kaip 120 m atstumu nuo arčiausio žemės paviršiaus taško. Matuojant atstumus atsižvelgiama į vietovės geografinius ypatumus, pvz., lygumas, kalvas, kalnus.

▼ M1

- 2) Kai bepilotis orlaivis skraidinamas ne didesniu kaip 50 m horizontaliu atstumu nuo aukštesnės kaip 105 m dirbtinės kliūties, už kliūtį atsakingo subjekto prašymu didžiausias aukštis, kuriame leidžiama vykdyti skrydį naudojant UAS, gali būti padidintas iki 15 m virš kliūties aukščio.
- 3) Didžiausias naudojamosios erdvės aukštis turi neviršyti 30 m virš didžiausio pagal 1 ir 2 punktus leidžiamo aukščio.
- 4) Skrydžio metu bepilotis orlaivis negali gabenti pavojingųjų krovinių.

UAS.STS-02.020. Skrydžių vykdymas pagal STS-02 naudojant UAS

Skrydžiai pagal STS-02 naudojant UAS vykdomi:

- 1) pagal UAS.STS-02.030 dalies 1 punkte nurodytą skrydžių vykdymo vadovą;
- 2) virš kontroliuojamosios antžeminės zonos, kuri visa yra retai apgyvendintoje aplinkoje ir apima:
 - a) skrydžio erdvės zoną,
 - b) nenumatytų atvejų zoną, kurios išorinė riba (-os) yra bent 10 m už skrydžio erdvės zonos ribos (-ų),
 - c) antžeminę rizikos atsargą, apimančią nuotolį, kuris yra bent lygus nuotoliui, kurį, labiausiai tikėtina, nuskris bepilotis orlaivis suaktyvintus UAS gamintojo instrukcijoje nustatytas skrydžio užbaigimo priemones, atsižvelgiant į naudojimo sąlygas ir UAS gamintojo nustatytus apribojimus;
- 3) zonoje, kurioje skrydžio matomumo nuotolis yra didesnis nei 5 km;
- 4) nuotoliniam pilotui nuolat matant bepilotį orlaivį jo paleidimo ir susigrąžinimo metu, nebent pastarasis veiksmas yra avarinio skrydžio užbaigimo rezultatas;
- 5) jei vykdyti skrydžio nepadeda oro erdvės stebėtojas, bepilotis orlaivis turi būti skraidinamas ne toliau kaip 1 km atstumu nuo nuotolinio piloto, o kai bepiločio orlaivio skrydis yra ne VLOS, jis turi sekti iš anksto užprogramuota trajektorija;
- 6) jei vykdyti skrydį padeda vienas ar daugiau oro erdvės stebėtojų, turi būti laikomasi visų šių sąlygų:
 - a) oro erdvės stebėtojas (-ai) turi būti išdėstyti taip, kad tinkamai apžvelgtų naudojamąją erdvę ir ją supančią oro erdvę 3 punkte nurodytu skrydžio matomumo nuotoliu;
 - b) bepilotis orlaivis skraidinamas ne toliau kaip 2 km nuo nuotolinio piloto;

▼ M1

- c) beilotis orlaivis skraidinamas ne toliau kaip 1 km nuo oro erdvės stebėtojo, esančio arčiausiai bepiločio orlaivio;
 - d) kiekvienas oro erdvės stebėtojas yra ne toliau kaip 1 km nuo nuotolinio piloto;
 - e) Tarp nuotolinio piloto ir bepiločio orlaivio stebėtojo (-ų) užtikrinamas patikimas ir veiksmingas ryšys;
- 7) nuotolinio piloto, kuris turi:
- a) nuotolinio piloto teorijos žinių egzamino pažymėjimą skrydžiams pagal standartinius scenarijus vykdyti, išduotą valstybės narės kompetentingos institucijos arba jos paskirto subjekto;
 - b) užbaigto STS-02 praktinių įgūdžių ugdymo pažymėjimą pagal šio skyriaus A priedėlį, išduotą:
 - A. subjekto, deklaravusio atitikti 3 priedėlio reikalavimus ir pripažinto valstybės narės kompetentingos institucijos, arba
 - B. UAS naudotojo, registracijos valstybės narės kompetentingai institucijai deklaravusio atitikti STS-02 reikalavimus ir deklaravusio atitikti 3 priedėlio reikalavimus;
- 8) bepiločiu orlaiviu, atitinkančiu visas šias sąlygas:
- a) jis yra paženklintas C6 klasės ženklu ir atitinka tai klasei keliamus reikalavimus, nustatytus Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 17 dalyje,
 - b) skraidinamas aktyvinus sistemą, neleidžiančią bepiločiam orlaiviui pažeisti skrydžio erdvės ribų;
 - c) skraidinamas veikiant ir esant atnaujintai nuotolinio identifikavimo sistemai.
- 9) Nuotolinis pilotas skrydžių pagal standartinius scenarijus teorijos žinių pažymėjimą gauna:
- a) baigęs internetinį mokymo kursą ir išlaikęs internetinį teorijos žinių egzaminą, nurodytą UAS.OPEN.020 dalies 4 punkto b papunktyje, ir
 - b) išlaikęs papildomą teorijos žinių egzaminą, surengtą valstybės narės kompetentingos institucijos arba jos paskirto subjekto pagal šio skyriaus A priedėlį.
- 10) Šis pažymėjimas galioja penkerius metus. Galiojimo pratęsimui galiojimo laikotarpiui nesibaigus taikomos šios sąlygos:
- a) žinių įrodymas pagal 9 punktą;

▼ M1

- b) teorijos žinių atnaujinimo mokymo, per kurį aptariami 9 punkte nustatyti teorijos dalykai ir kurių rengia kompetentinga institucija arba jos paskirtas subjektas, baigimas;
- 11) Kad atnaujintų pažymėjimo galiojimą jam pasibaigus, nuotolinis pilotas turi įvykdyti 9 punkto reikalavimus.

UAS.STS-02.030. UAS naudotojo pareigos

Be UAS.SPEC.050 dalyje nustatytų pareigų, UAS naudotojas privalo:

- 1) parengti skrydžių vykdymo vadovą, į kurį įtraukiami 5 priedėlyje nustatyti elementai;
- 2) nustatyti numatyto naudojimo naudojamą erdvę ir antžeminę rizikos atsargą, taip pat kontroliuojamą antžeminę zoną, apimančią tos erdvės ir atsargos projekcijas žemės paviršiuje;
- 3) užtikrinti nenumatytų atvejų ir avarinių procedūrų adekvatumą bet kuriuo iš šių būdų:
 - a) specialiais skrydžio bandymais;
 - b) modeliavimu, jei modeliavimo priemonių reprezentatyvumas yra tinkamas numatomam tikslui;
- 4) parengti veiksmingą avarijos likvidavimo planą (ERP), kuris tiktų numatytam naudojimui ir apimtų bent:
 - a) avarinės padėties sunkinamojo poveikio ribojimo planą;
 - b) sąlygas, kuriomis perspėjamos atitinkamos institucijos ir organizacijos;
 - c) avarinės padėties identifikavimo kriterijus;
 - d) aiškų nuotolinio piloto (-ų) ir bet kurių kitų darbuotojų, vykdančių UAS naudojimui svarbias užduotis, užduočių atskyrimą;
- 5) užtikrinti, kad bet kokios išorės subjekto teikiamos skrydžio saugai būtinos paslaugos eksploatacinių charakteristikų lygis būtų tinkamas numatytam naudojimui;
- 6) nustatyti funkcijų ir pareigų paskirstymą naudotojui ir, jei taikoma, išorės paslaugų teikėjui (-ams);
- 7) įkelti atnaujintą informaciją į geografinio orientavimo sistemą, jei tokia funkcija įdiegta UAS, kai būtina atsižvelgiant į vietas, kurioje numatoma vykdyti skrydį, UAS geografinę zoną;

▼ M1

- 8) užtikrinti, kad, prieš pradėdant vykdyti skrydį, būtų imtasi visų reikiamų priemonių siekiant išvengti pašalinių asmenų patekimo į kontroliuojamąją antžeminę zoną, kuri atitinka UAS.STS-02.020 dalies 2 punkte nustatytą mažiausią nuotolį, ir, kai reikia, būtų atliktas koordinavimas su atitinkamomis institucijomis;
- 9) užtikrinti, kad, prieš pradėdant skrydį, visi kontroliuojamojoje antžeminėje zonoje esantys asmenys:
 - a) būtų informuoti apie skrydžio riziką;
 - b) būtų gavę instruktažą ir, kai tinkama, išmokyti imtis UAS naudotojo nustatytų atsargumo priemonių apsaugoti ir
 - c) būtų davę aiškų sutikimą dalyvauti vykdant skrydį;
- 10) prieš pradėdamas vykdyti skrydį, jei naudojamosi oro erdvės stebėtojais:
 - a) užtikrinti tinkamą oro erdvės stebėtojų išdėstymą išilgai skrydžio trajektorijos ir jų skaičių;
 - b) įsitikinti:
 - i. kad oro erdvės stebėtojų matomumas ir numatytas nuotolis atitinka skrydžių vykdymo vadove nustatytas priimtinas ribas;
 - ii. kad kiekvienam oro erdvės stebėtojui netrukdo galimos reljefo kliūtys;
 - iii. kad tarp kiekvieno oro erdvės stebėtojo matomų zonų nėra tarpų;
 - iv. kad su kiekvienu oro erdvės stebėtoju užmegztas veiksmingas ryšys;
 - v. kad jei oro erdvės stebėtojai naudojami bepiloto orlaivio padėties nustatymo priemonėmis, tos priemonės yra veikiančios ir veiksmingos;
 - c) užtikrinti, kad oro erdvės stebėtojai būtų instruktuoti apie numatytą bepiloto orlaivio trajektoriją ir atitinkamą laiką;
- 11) užtikrinti, kad:
 - a) prie UAS būtų pridėta atitinkama ES atitikties deklaracija su C6 klasės nuoroda;
 - b) prie bepiloto orlaivio būtų pritvirtintas C6 klasės identifikavimo ženklas.

UAS.STS-02.040. Nuotolinio piloto pareigos

Be UAS.SPEC.060 dalyje nustatytų pareigų, nuotolinis pilotas privalo:

- 1) prieš pradėdamas naudoti UAS:
 - a) užprogramuoti bepiloto orlaivio skrydžio naudojamąją erdvę, kad bepilotis orlaivis būtų išlaikomas skrydžio erdvėje;

▼ M1

- b) patikrinti, ar veikia bepiločio orlaivio skrydžio užbaigimo priemonės ir programuojamos naudojamosios erdvės funkcija; ir patikrinti, ar tinkamai veikia ir yra atnaujinta tiesioginio nuotolinio identifikavimo funkcija;

2) skrydžio metu:

- a) jei nepadeda oro erdvės stebėtojai, nuolat atidžiai stebėti oro erdvę aplink bepilotį orlaivį, kad būtų išvengta susidūrimo su bet koku pilotuojamuoju orlaiviu rizikos. Nuotolinis pilotas nutraukia skrydį, jei dėl jo kyla pavojus kitam orlaiviui, žmonėms, gyvūnams, aplinkai arba turtui;
- b) galėti nuolat valdyti bepilotį orlaivį, išskyrus atvejį, kai nutrūksta valdymo ir kontrolės (C2) sąsaja;
- c) tuo pačiu metu valdyti tik vieną bepilotį orlaivį;
- d) nevaldyti bepiločio orlaivio iš judančios transporto priemonės;
- e) neperduoti bepiločio orlaivio valdymo kitam valdymo blokui;
- f) laiku informuoti oro erdvės stebėtoją (-us), jei juo (jais) naudojama, apie visus bepiločio orlaivio nukrypimus nuo numatyto maršruto ir atitinkamą laiką;
- g) neiprastose situacijose atlikti UAS naudotojo nustatytas nenumatytų atvejų procedūras, įskaitant atvejį, kai nuotolinis pilotas mato, kad bepilotis orlaivis gali išskristi už skrydžio erdvės ribų;
- h) avarinėse situacijose atlikti UAS naudotojo nustatytas avarines procedūras, įskaitant skrydžio užbaigimo priemonių aktyvinimą, kai nuotolinis pilotas mato, kad bepilotis orlaivis gali išskristi už naudojamosios erdvės ribų.

UAS.STS-02.050. Oro erdvės stebėtojo pareigos

Oro erdvės stebėtojas privalo:

- 1) nuolat atidžiai stebėti oro erdvę aplink bepilotį orlaivį, kad nustatytų bet kokią riziką susidurti su bet koku pilotuojamuoju orlaiviu;
- 2) tiesiogiai stebėdamas oro erdvę arba naudodamasis elektroninėmis priemonėmis visada žinoti bepiločio orlaivio buvimo vietą;
- 3) įspėti nuotolinį pilotą, kai aptinka pavojų, ir padėti išvengti galimų neigiamų padarinių arba kuo labiau juos sumažinti.

A PRIEDĖLIS. NUOTOLINIO PILOTO STS-02 TEORIJOS ŽINIOS IR PRAKTINIAI ĮGŪDŽIAI**1. Teorijos žinių egzaminas**

Egzaminas surengiamas pagal I skyriaus A priedėlio 1 punktą.

▼ **M1****2. Praktinių įgūdžių ugdymas ir vertinimas**

Be I skyriaus A priedėlio A.2 punkte nustatytų sričių, turi būti apimtos šios sritys:

1 lentelė.

Papildomi dalykai ir sritys, kuriuos turi apimti STS-02 praktinių įgūdžių ugdymas ir vertinimas

Dalykas	Sritis
a) BVLOS skrydžiai, vykdomi pagal STS-02	i) Veiksmai prieš skrydį: skrydžio planavimas, oro erdvės aplinkybės ir vietos rizikos vertinimas. Turi būti įtraukiami šie punktai: <ul style="list-style-type: none"> A. oro erdvės stebėjimas; B. skrydžių vykdymas naudojantis oro erdvės stebėtojais: tinkamas oro erdvės stebėtojų išdėstymas ir konfliktų išvengimo sistema, apimanti vartojamas frazes, koordinavimą ir ryšio priemones; ii) skrydžio vykdymo procedūros, nustatytos I skyriaus A priedėlio 2 punkto b papunkčio ii dalyje, atliekamos vykdant ir VLOS, ir BVLOS skrydžius.

▼ M1

2 Priedelis.

Naudojimo deklaracija

		Naudojimo deklaracija	
<p>Duomenų apsauga. Šioje deklaracijoje pateiktus asmens duomenis kompetentinga institucija tvarko pagal 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrajį duomenų apsaugos reglamentą). Jie bus tvarkomi Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2019/947 nustatytos priežiūros veiklos vykdymo, valdymo ir tolesnių veiksmų tikslais.</p> <p>Jei jums reikia daugiau informacijos apie jūsų asmens duomenų tvarkymą arba norite pasinaudoti savo teisėmis (pvz., gauti savo duomenis arba pataisyti netikslius arba neišsamius duomenis), kreipkitės į kompetentingos institucijos informacinį punktą.</p> <p>Pareiškėjas turi teisę bet kada pateikti skundą dėl asmens duomenų tvarkymo nacionalinei duomenų apsaugos priežiūros institucijai.</p>			
UAS naudotojo registracijos numeris			
UAS naudotojo pavadinimas			
UAS gamintojas			
UAS modelis			
UAS serijos numeris			
<p>Deklaruoju, kad:</p> <ul style="list-style-type: none"> — laikausi visų taikomų įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 nuostatų ir STS.x ir — kiekvienas pagal deklaraciją atliekamas skrydis bus tinkamai apdraustas, jei to reikalaujama pagal Sąjungos arba nacionalinę teisę. 			
Data		Parašas ar kitas patvirtinimas	

▼ **M1***3 Priedėlis.***Papildomi reikalavimai kompetentingos institucijos pripažintiems subjektams ir UAS naudotojams, organizuojantiems skrydžių, kuriems taikomi STS, nuotolinių pilotų praktinių įgūdžių ugdymą ir vertinimą**

Subjektas, norintis įgyti kompetentingos institucijos pripažinto subjekto statusą nuotolinių pilotų STS praktinių įgūdžių ugdymui organizuoti ir vertinimui atlikti, turi kompetentingai institucijai deklaruoti atitiktą toliau pateiktiems reikalavimams, naudodamas 6 priedėlyje pateiktą deklaracijos formą.

UAS naudotojas, ketinantis organizuoti nuotolinių pilotų STS praktinių įgūdžių ugdymą ir vertinimą, kompetentingai institucijai, be atitinkamo STS naudojimo deklaracijos, turi deklaruoti atitiktą toliau pateiktiems reikalavimams, naudodamas 4 priedėlyje pateiktą deklaracijos formą.

Jei kompetentinga institucija arba UAS naudotojas ketina organizuoti nuotolinių pilotų STS praktinių įgūdžių ugdymą ir vertinimą kitoje nei registracijos valstybėje narėje, valstybės narės, kurioje bus vykdomas ugdymas, kompetentingai institucijai ji (jis) pateikia 4 priedėlyje pateiktos deklaracijos formos kopiją.

Jei kompetentingos institucijos pripažintas subjektas ketina organizuoti nuotolinių pilotų STS praktinių įgūdžių ugdymą ir vertinimą kitoje nei jį pripažinusioje valstybėje narėje, valstybės narės, kurioje bus vykdomas ugdymas, kompetentingai institucijai jis pateikia pripažinimo įrodymą.

- 1) Kompetentingos institucijos pripažintas subjektas arba UAS naudotojas užtikrina, kad mokymo veikla būtų aiškiai atskirta nuo bet kokios kitos operatyvinės veiklos ir taip užtikrintas vertinimo nešališkumas.
- 2) Kompetentingos institucijos pripažintas subjektas arba UAS naudotojas turi turėti galimybę tinkamai vykdyti su visu užduoties procesu susijusią techninę ir administracinę veiklą, taip pat turėti tinkamų darbuotojų ir galimybę naudotis užduočiai vykdyti tinkamomis patalpomis ir įranga.
- 3) Kompetentingos institucijos pripažintas subjektas arba UAS naudotojas turi turėti atsakingą vadovą, kurio pareigos – užtikrinti, kad visos užduotys būtų vykdomos vadovaujantis 8 punkte nustatyta informacija ir laikantis jame nustatytų procedūrų.
- 4) Už praktinių įgūdžių ugdymo ir vertinimo užduočių vykdymą atsakingi darbuotojai turi:
 - a) būti kompetentingi vykdyti šias užduotis;
 - b) būti nešališki ir nedalyvauti vertinime, jei mano, kad jų vertinimas gali būti neobjektyvus;
 - c) turėti pakankamą teorijos mokymo ir praktinių įgūdžių ugdymo patirtį ir gerai žinoti savo atliekamoms praktinių įgūdžių vertinimo užduotims keliamus reikalavimus, taip pat turėti pakankamą tokių procesų patirtį;
 - d) gebėti tvarkyti deklaracijas, įrašus ir ataskaitas, įrodančius, kad buvo atlikti atitinkami praktinių įgūdžių vertinimai, ir daryti tų praktinių įgūdžių vertinimo išvadas ir
 - e) neatskleisti jokios naudotojo arba nuotolinio piloto pateiktos informacijos jokiems asmenims, išskyrus kompetentingą instituciją, kai ji tos informacijos prašo.

▼ M1

- 5) Ugdymas ir vertinimas turi apimti į atitinkamo skyriaus A priedėlyje pateiktoje deklaracijoje įrašytą STS atitinkančius praktinius įgūdžius.
- 6) Praktinių įgūdžių ugdymas ir vertinimas atliekami STS sąlygoms reprezentatyvioje vietoje (-ose).
- 7) Praktinių įgūdžių vertinimą sudaro nuolatinis nuotolinio piloto mokinio vertinimas.
- 8) Užbaigęs praktinių įgūdžių vertinimą, kompetentingos institucijos pripažintas subjektas arba UAS naudotojas parengia vertinimo ataskaitą, kurioje:
 - a) nurodoma bent:
 - i. nuotolinio piloto mokinio tapatybės duomenys;
 - ii. už praktinių įgūdžių vertinimą atsakingo asmens tapatybė;
 - iii. STS, kurio praktinių įgūdžių vertinimas buvo atliktas, identifikavimas;
 - iv. kiekvieno nuotolinio piloto mokinio atlikto veiksmo vertinimo balai;
 - v. bendras nuotolinio piloto mokinio praktinių įgūdžių įvertinimas ir
 - vi. kai tinkama, praktinių įgūdžių vertinimo pastabos, kuriose nurodomos tobulintinos sritys;
 - b) už praktinių įgūdžių vertinimą atsakingas asmuo užpildytą ataskaitą tinkamai pasirašo ir nurodo datą ir
 - c) ataskaita registruojama ir paprašius pateikiama tikrinti kompetentingai institucijai.
- 9) Jei vertinimo ataskaitos išvada yra ta, kad nuotolinis pilotas mokinys yra įgijęs tinkamo lygio praktinius įgūdžius, kompetentingos institucijos pripažintas subjektas arba UAS naudotojas jam išduoda STS praktinių įgūdžių ugdymo baigimo pažymėjimą.
- 10) Apie tai, kad pagal 9 punktą buvo išduotas baigimo pažymėjimas, pranešama valstybės narės, kurioje buvo atliktas praktinių įgūdžių ugdymas ir vertinimas, kompetentingai institucijai, nurodant nuotolinio piloto tapatybės duomenis, atitinkamą STS, išdavimo datą ir pažymėjimą išdavusio valstybės narės kompetentingos institucijos pripažinto subjekto arba UAS naudotojo identifikavimo duomenis.
- 11) Kompetentingos institucijos pripažintas subjektas arba UAS naudotojas į skrydžių vykdymo vadovą, parengtą pagal 5 priedėlį, įtraukia atskirą mokymo elementų skirsnį, kuriame nurodoma:
 - a) darbuotojai, paskirti atlikti praktinių įgūdžių ugdymą ir vertinimą, įskaitant:
 - i. atitinkamų darbuotojų kompetencijos aprašus;

▼ **M1**

- ii. darbuotojų pareigas ir atsakomybę ir
- iii. organizacijos schemą, kurioje nurodomos susijusios atsakomybės grandinės;
- b) praktinių įgūdžių ugdymo ir vertinimo procedūros ir procesai, įskaitant mokymo programą, apimančią praktinius įgūdžius, atitinkančius į atitinkamo skyriaus A priedėlyje pateiktą deklaraciją įrašytą STS;
- c) UAS ir visos kitos praktinių įgūdžių ugdymui ir vertinimui naudojamos įrangos, priemonių ir aplinkos aprašas ir
- d) vertinimo ataskaitos šablonas.

▼ M1

4 Priedėlis.

UAS naudotojų, ketinančių organizuoti nuotolinių pilotų STS-x praktinių įgūdžių ugdymą ir vertinimą, deklaracija

		STS-x UAS naudotojų, ketinančių organizuoti nuotolinių pilotų praktinių įgūdžių ugdymą ir vertinimą, deklaracija	
<p>Duomenų apsauga. Šioje deklaracijoje pateiktus asmens duomenis kompetentinga institucija tvarko pagal 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrajį duomenų apsaugos reglamentą). Jie bus tvarkomi Komisijos reglamente (ES) 2019/947 nustatytos priežiūros veiklos vykdymo, valdymo ir tolesnių veiksmų tikslais.</p> <p>Jei jums reikia daugiau informacijos apie jūsų asmens duomenų tvarkymą arba norite pasinaudoti savo teisėmis (pvz., gauti savo duomenis arba pataisyti netikslius arba neišsamius duomenis), kreipkitės į kompetentingos institucijos informacinį punktą.</p> <p>Pareiškėjas turi teisę bet kada pateikti skundą dėl asmens duomenų tvarkymo nacionalinei duomenų apsaugos priežiūros institucijai.</p>			
UAS naudotojo registracijos numeris			
UAS naudotojo pavadinimas			
<p>Deklaruoju, kad:</p> <ul style="list-style-type: none"> — pateikiu STS-x naudojimo deklaraciją; — laikausi reikalavimų, nustatytų Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 priedo 3 priedėlyje, ir — naudodamas UAS STS.x mokymo veiklai, laikausi visų taikomų Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 nuostatų, įskaitant skrydžių pagal STS.x vykdymo reikalavimus. 			
Data		Parašas ar kitas patvirtinimas	

▼ M1*5 Priedėlis.***Skrydžių pagal standartinį scenarijų vykdymo vadovas**

Skrydžių pagal 1 priedėlyje nustatytą STS vykdymo vadove turi būti pateikiama bent ši informacija:

- 1) pareiškimas, kad skrydžių vykdymo vadovas atitinka atitinkamus šio reglamento reikalavimus ir deklaraciją ir jame pateikti nurodymai, kurių turi laikytis skrydžius vykdančios darbuotojai;
- 2) atsakingo vadovo arba UAS naudotojo, jei jis yra fizinis asmuo, patvirtinamasis parašas;
- 3) bendras UAS naudotojo organizacijos aprašas;
- 4) naudojimo koncepcijos aprašas, apimantis bent:
 - a) naudojant UAS vykdomos veiklos pobūdį ir aprašą ir nustatytą susijusią riziką;
 - b) naudojimo aplinką ir numatyto naudojimo geografinę zoną, įskaitant:
 - i. zonos, virš kurios numatoma skristi, ypatumus: gyventojų tankį, reljefą, kliūtis ir t. t.;
 - ii. oro erdvės, kuria numatoma naudotis, ypatumus;
 - iii. aplinkos sąlygas, apimančias bent oro sąlygas ir elektromagnetinę aplinką;
 - iv. naudojamosios erdvės ir antžeminės rizikos bei rizikos ore atsargos nustatymą;
 - c) naudojamas technines priemones ir jų pagrindines savybes, veikimo charakteristikas ir apribojimus, įskaitant UAS, išorines sistemas, kuriomis naudojamosi naudojant UAS, įrangą ir t. t.;
 - d) skrydžiams vykdyti būtinus darbuotojus, įskaitant komandos sudėtį, darbuotojų vaidmenis ir pareigas, atrankos kriterijus, pradinį mokymą ir naujausios patirties reikalavimus ir (arba) kartotinį mokymą;
- 5) techninės priežiūros, būtinos siekiant UAS išlaikyti saugios būklės, nurodymai, apimantys UAS gamintojo techninės priežiūros nurodymus ir, jei taikoma, reikalavimus;
- 6) UAS gamintojo pateikta instrukcija grindžiamos veiklos procedūros, kuriose:
 - a) siekiant kuo labiau sumažinti žmogaus klaidų galimybę, atsižvelgiama į šiuos dalykus:
 - i. aiškų užduočių paskirstymą ir paskyrimą ir
 - ii. vidaus kontrolinį sąrašą, pagal kurį tikrinama, ar darbuotojai tinkamai atlieka paskirtas užduotis;

▼ M1

- b) atsižvelgiama į išorės sistemų, naudojamų naudojant UAS, veikimo pablogėjimą;
- c) įprastos procedūros, apimančios bent:
- i. prieš skrydį atliekamą parengimą ir kontrolinius sąrašus, apimančius:
- A. naudojamosios erdvės ir susijusios rizikos (antžeminės rizikos ir, kai taikoma, rizikos ore) atsargos vertinimą, įskaitant reljefą ir galimas kliūtis, dėl kurių gali sumažėti galimybė užtikrinti, kad skraidinamas bepilotis orlaivis visada būtų tiesiogiai matomas, ar stebėti oro erdvę, ir tikimybę praskristi virš pašalinių asmenų ar ypatingos svarbos infrastruktūros objektų;
- B. supančios aplinkos ir oro erdvės vertinimą, įskaitant UAS geografinių zonų artumą ir galimą kitų oro erdvės naudotojų veiklą;
- C. aplinkos sąlygas, tinkamas vykdyti skrydžiui naudojant UAS;
- D. mažiausią būtinų darbuotojų, vykdančių UAS naudojimui svarbias užduotis, skaičių ir jų pareigas;
- E. reikalaujamas nuotolinio piloto (-ų) ryšio su visais kitais darbuotojais, vykdančiais UAS naudojimui svarbias užduotis, taip pat ryšio su išorės šalimis procedūras;
- F. visų numatytoje naudojimo zonoje atitinkamų institucijų nustatytų specialiųjų reikalavimų laikymąsi, įskaitant reikalavimus, susijusius su saugumu, privatumu, duomenų ir aplinkos apsauga ir radijo dažnių spektro naudojimu;
- G. taikomas būtinas rizikos mažinimo priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti saugų skrydžio vykdymą; visų pirma kontroliuojamojoje antžeminėje zonoje:
- a) kontroliuojamosios antžeminės zonos nustatymą ir
- b) kontroliuojamosios antžeminės zonos apsaugą siekiant užkirsti kelią trečiųjų šalių patekimui į zoną skrydžio vykdymo metu ir prireikus užtikrinti koordinavimą su vietos institucijomis;
- H. patikrinimo, ar UAS yra tinkamos numatytam naudojimui saugiai vykdyti būklės, procedūras;
- ii. paleidimo ir susigrąžinimo procedūras;
- iii. skrydžio vykdymo procedūras, įskaitant tas, kuriomis užtikrinama, kad bepilotis orlaivis išliktų skrydžio erdvėje;

▼ M1

- iv. po skrydžio vykdomas procedūras, įskaitant UAS būklės patikrinimus;
 - v. procedūras, pagal kurias nuotolinis pilotas ir, kai tinkama ir kai reikalauja UAS naudotojas, oro erdvės stebėtojas (-ai) nustato galimą konfliktinę situaciją su kitu orlaiviu;
- d) nenumatytų atvejų procedūras, apimančios bent:
- i. procedūras, vykdomas bepiločiui orlaiviui išskridus už nustatytos skrydžio erdvės ribų;
 - ii. procedūras, vykdomas į kontroliuojamą antžeminę zoną patekus pašaliniam asmeniui;
 - iii. procedūras, vykdomas susidarius nepalankioms naudojimo sąlygoms;
 - iv. procedūras, vykdomas pablogėjus išorės sistemų, naudojamų naudojant UAS, veikimui;
 - v. jei naudojamas oro erdvės stebėtojas, – vartojamas frazės;
 - vi. konfliktinių situacijų su kitais oro erdvės naudotojais išvengimo procedūras;
- e) avarinės procedūras, vykdomas avarinėje situacijoje, apimančias bent:
- i. procedūras, kuriomis siekiama išvengti ar bent kuo labiau sumažinti žalą trečiosioms šalims ore ir ant žemės;
 - ii. procedūras, vykdomas bepiločiui orlaiviui išskridus už naudojamosios erdvės ribų;
 - iii. bepiločio orlaivio avarinio susigrąžinimo procedūras;
- f) saugumo procedūras, nurodytas UAS.SPEC.050 dalies 1 punkto a papunkčio ii ir iii dalyse;
- g) asmens duomenų apsaugos procedūras, nurodytas UAS.SPEC.050 dalies 1 punkto a papunkčio iv dalyje;
- h) poveikio aplinkai mažinimo gaires, nurodytas UAS.SPEC.050 dalies 1 punkto a papunkčio v dalyje;
- i) pranešimo apie įvykius procedūras;
- j) registracijos įrašų tvarkymo procedūras ir
- k) politiką, kurioje nustatyta, kaip nuotolinis pilotas (ai) ir visi kiti darbuotojai, vykdydami UAS naudojimui svarbias užduotis, gali deklaruoti pasirengimą veikti prieš vykdamas bet kokį skrydį.

▼ M1

6 Priedėlis.

Subjekto, ketinančio įgyti kompetentingos institucijos pripažinto subjekto statusą nuotolinių pilotų STS-x praktinių įgūdžių ugdymui ir vertinimui organizuoti, deklaracija

		STS-x
Subjekto, ketinančio įgyti kompetentingos institucijos pripažinto subjekto statusą nuotolinių pilotų praktinių įgūdžių ugdymui ir vertinimui organizuoti, deklaracija		
<p>Duomenų apsauga. Šioje deklaracijoje pateiktus asmens duomenis kompetentinga institucija tvarko pagal 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrajį duomenų apsaugos reglamentą). Jie bus tvarkomi Reglamente (ES) 2019/947 nustatytos priežiūros veiklos vykdymo, valdymo ir tolesnių veiksmų tikslais.</p> <p>Jei jums reikia daugiau informacijos apie jūsų asmens duomenų tvarkymą arba norite pasinaudoti savo teisėmis (pvz., gauti savo duomenis arba pataisyti netikslius arba neišsamius duomenis), kreipkitės į kompetentingos institucijos informacinį punktą.</p> <p>Pareiškėjas turi teisę bet kada pateikti skundą dėl asmens duomenų tvarkymo nacionalinei duomenų apsaugos priežiūros institucijai.</p>		
Subjekto identifikavimo duomenys		
Atsakingo asmens vardas ir pavardė, telefono numeris ir e. pašto adresas		
<p>Deklaruoju, kad:</p> <p>— laikausi reikalavimų, nustatytų Reglamento (ES) 2019/947 priedo 3 priedėlyje, ir</p> <p>— naudodamas UAS STS.x mokymo veiklai, laikausi visų taikomų Reglamento (ES) 2019/947 nuostatų, įskaitant skrydžių pagal STS.x vykdymo reikalavimus.</p>		
Data		Parašas ar kitas patvirtinimas